

ELOFIZETES.
HELYEEN ES VIDREEN
Egy évre 48 kor.
Fél évre 24 kor.
Egy negyed évre 12 kor.
Egy óra 4 kor.

Nyitási költségek
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

Tózsét főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 13.

Arad, 1918.

Főszerkesztő:
Staubér József.

Kedd, október 8.

A béke sorsa.

A francia sajtó közleményei azt mutatják, hogy békeajánlatunknak nem nagyon örülnek. Híreink vannak arról, hogy a Havas-ügynökség már előre bejelentette az entente elutasító válaszát.

— Ausztria-Magyarország, Németország és Törökország teljesen kimerültek — hirdeti ez a félhivatalos ügynökség — Bulgária elszakadt a központi hatalmaktól, ezenkívül Németországban belső válság is dúl, mindezeknek konzekvenciája csak az lehet, hogy folytatódjék a harc az elkövetkezendő győzelemig!

Az entente háborus sajtója vérszemet kapott a béke ajánlatunkat abszolút gyengeségnek nézi. Az amerikai sajtó már józanabban kommentálja a kérdést. A newyorki tőzsdén fogadásokat kötnek, hogy karácsonyra véget ér a háború s e fogadásokat a legérzékenyebb gazdasági szerv: a tőzsde honorálja is, a béke értékek emelkednek, a háborus papírok pedig esnek.

A két ellentétes hírből sem vonunk le konzekvenciákat, csak annak konstataálására szorítkozunk, hogy ajánlatunkat Wilson békepontjaihoz fűztük. Föl sem tehetjük, hogy az az államférfi, aki jelenleg kimagaslóan uralkodik a háború és béke kérdésében, meghazudtolná önmagát. Az entente sajtó hírel a megbízhatatlanság jegyében fogantak, de lehet-e megbízhatatlan az amerikai nagy köztársaság elnöke, aki joggal, vagy jogtalanul? hivatottnak érzi magát arra, hogy az új világrendet megcsinálja s az új világtérképet megrajzolja. Békeajánlatunk már szombaton Wilson kezében volt s miután mind máig nem válaszolt arra, kétségtelen, hogy javaslatunkat megfontolás tárgyává tette.

Ha válasza elutasító lenne, bizonyára azoknak a befolyásoknak kellene tulajdonítanunk, amelyekkel szövetségesei árasztottak el. A háborúra heccelők örületét fokozták az újabb entente sikerek, akik most már arról álmodoznak, hogy Németország földjén fogják a vérenek árkaikat megásni. Ezek az elvakult mániákusok meg sem gondolják, hogy Németország akkor sem tehetne egyebet, minthogy elfogadja azt, amit most elfogadott. A Wilson követeléseit, a maximumát mindannak, amit az entente a maga javára kieszelhetett. A háború meghosszabbításának tehát semmi pozitív haszna és célja nem volna: Wilson elutasító válaszában épen azért nem is hisszünk.

A háború folyamán azonban meggyőződünk arról, hogy semmi sem lehetetlen. Ha szövetségesainak erős nyomása alatt az Unió elnöke mégis elutasítaná békeajánlatunkat, felvetődik a kérdés: mi legyen akkor a mi kötelességünk? Újabb harc talán? A kétségbeesés és a hosszú harca?

Egyik sem. Az önvédelem harca, amelyet

eddig is folytattunk, életünk és földünk megvédése végett. Ellenben kötelességünk, hogy ismét és újabb békeajánlattal lépünk ellenségeink elé, míg belátják, hogy a mi béke készségeink igazán komoly. Azt hozzák fel ürügyül, hogy nem hihetnek nekünk! A békének ez a legnagyobb akadály. Azt állítják, hogy nem hisznek békeakaratomk őszinteségében s abban, hogy a központi hatalmak országaiban a demokrácia fejlődése elég jelentős utat tett már meg. Ezeket be kell előttük újabb és újabb békeajánlatokkal bizonyítanunk s garanciákat kell nyújtanunk, hogy a békét őszintén akarjuk. Ez nem is lesz nehéz, hiszen itt mindenki, minden hátsó gondolat nélkül a béke apostola. Egyetlen pártnak sem szabad a békeügyet a maga alacsony kis kortes céljaira kisajátítani: nincs béke párt, vagy ha van, annak a pártnak tagja mindenki, a ki a központi hatalmak országaiban él. Nem szabad elcsüggednünk az esetlegesen visszautasított ajánlatok szomorú sorsa fölött. A béke ügye sokkal szentebb, sem hogy sikertelen kísérleteink után jogunk lehetne a kishittiségre és elcsüggedésre. A béke utban van, de nehezen engedik a mi határaink

felé. Nekünk csak azt kell tudnunk, hogy megszatartani többé lehetetlen. At fog történi hármányokon, fegyvereken, tengereken és pusztaságokon; nem fogja respektálni a mesterséges és földrajzi határokat. . . . A béke jön, utban van, csak elcsüggednünk nem szabad a megkezdett út nehézségei miatt. Újabb és újabb béke ajánlatokkal, visszautasíthatlan argumentumokkal kell eléje mennünk, hogy eltakarítsuk utjából a gátoló körülményeket. Lesz olyan ajánlatunk majd, amelyet el kell fogadniok, ha csak azt nem akarják, hogy e tömeges gyilkosság szennye és bélyege az ő nevékhöz tapadjon. Az önmegtartóztatás keresztjét kell vállainkra vennünk, de egy pillanatra sem szabad lemondanunk a békeszerzés nagy művének folytatásáról. A harcot tudtuk folytatni vízben, sárban, zivatarban s nem állított meg bennünket sem fegyver, sem természeti akadály, legyen erőnk most arra, hogy a békéért való küzdelmet ép oly szívósággal és kitartással folytassuk.

Egykor azt mondtuk: Mindent a dicsőségért! Mondjuk ma azt: — Mindent a békéért!

Tárgyalja az entente békeajánlatunkat

(Clemenceau szeretné elutasítani. — Ellentétek a franciák és Wilson álláspontja közt.)

Berlinből jelentik: Wilson válasza az újabb békeajánlatunkra még nem érkezett meg Berlinbe. Az angol politikai körökből a semleges országok állítólag azt a hírt kapták, hogy az entente államok között eszmecsere indult meg, amiből az látszik, hogy az entente kész tárgyalni, amennyiben bizonyos feltételeket teljesítenk.

Bécsből jelentik: A külpolitikai helyzet a szombati sorsdöntő órák óta nem változott. Pékelépésünkről eddig természetesen semmi hivatalos, sem félhivatalos hír nem érkezett. A válasz ez alkalommal magától Wilsontól fog jönni és az elnök előbb beható tárgyalásokat fog folytatni az entente államok kormányaival. A legutolsó alkalommal azt tapasztaltuk, hogy a Wilson gyors válasza, a vele olyan kedvező politikai és baráti viszonyban levő Angliában nagy lehangoltságot keltett, sőt kitétte magát annak, hogy megvádolják, hogy teljesen szubjektív és egyoldaluan járt el. A tárgyi okoktól eltekintve az erkölcsi felelősség érzete azt hozza magával, hogy az entente közös határozatot hozzon. Kétségen kívül áll, hogy ily közös válasznak megadása hosszu időt vesz igénybe, annak ellenére, hogy az entente államok körében igen élénk publicisztikai propaganda van a hadicélok egységes megállapítása tekintetében, sőt a londoni szerződés ellenére is az egyes államok hadicéljai között még mindig eltérések vannak. Ezenfelül figyelembe kell venni, hogy mily nehéz Anglia szempontjából Wilson 14 pontjának megvalósítása. Így például hogy csak egyes kérdéseket ne is említsünk, a népek önrendelkezési joga tekintetében. Továbbá a gyarmatokra vonatkoztatva.

Remélhető, hogy Wilson az ő pártatlan igazság szeretetét az entente kormányokkal szemben is érvényesíteni fogja. Mindenesetre azonban, a míg a kérdések nem tisztázódnak, türelemmel kell lenni, míg a válasz megérkezik.

Berlinből jelentik: a Lokalanzeiter írja: Wilson elnök válasza a német kormány békelépésére minden órákban Berlinbe érkezik. Minden esetre találkozunk a berlini politikai körökben véleményekkel, amelyek kételkednek a gyors döntés lehetőségében. A német birodalmi gyűlés képviselői már berendezkedtek arra, hogy a plénum nem fog olyan gyorsan összeülni, mint tervezték. A haladó néppárt tegnap értekezletet tartott, a nemzetközi liberálisokat mára, a centrumot csütörtökre hívják egybe. Miksa bádeni herceg, birodalmi kancellár különböző lapok értesülése szerint tegnap délután valamennyi államtitkárral tanácskozott.

A Vorwärts írja: A berlini lapok nagy része a helyzetet meglehetősen tisztán látja. Vagy elfogadja Wilson elnök a javaslatot, írják, vagy pedig elutasítja. Akkor pedig, ha elutasítja, a végső harc következik életre-halálra. Nem ilyen egyszerű a dolog. Wilson elnök vegye kezébe a béke helyreállítását és értesítse a hadviselő államokat, a német kérés-

ről. *Hogy ezt meg fogja tenni, magától értendő.* Ez azonban még nem biztosít bennünket, hogy Wilson válasza feltétlenül igen lesz. Wilson nem hívhatja össze szövetségeseit, mielőtt még nem bizonyosodott volna arról, hogy en-

Anglia nem siet el a válaszával.

Londonból jelentik: A Reuter jelenti: Tegnap késő este azt a hivatalos értesítést kaptuk, hogy az angol királyi kormány addig, míg a valószínűleg utvan levő békejegyzék meg nem érkezik, arról hivatalos tudomást nem vesz és így ilyen körülmények között nincsen semmi célja annak, hogy a királyi kormány kommentárokat fűzzön ahhoz a jegyzékhez, melynek jellegét még nem ismerik.

Bécsből jelentik: A Neues Wiener Tagblattnak jelentik Genfből: A newyorki kormányzó-ság szenátusának egyik bizottsága egyhangúlag azt a határozatot hozta, hogy Wilsonnak legutóbbi előterjesztett 5 pontját a béketárgyalások alapjául elfogadják.

Berlinből jelentik: A Lokalanzeiger hangoztatja, hogy nem a német kormány, hanem

A franciák elakarják utasítani a békekérést.

Genfből jelentik: A Havas-ügynökség írja: Bár a központi hatalmak kormányainak békeajánlatát még nem közölték hivatalosan, semmi kétség, hogy a válasz visszautasító lesz.

Ez az elutasító válasz természetes következménye azoknak az okoknak, amelyek Németországot erre a lépésre készítették: Ausztria-Magyarország, Németország és Törökország kimerültségének és Bulgária elszakadásának. Azonkívül Németországban belső válság van, amelynek utolsó szimptomája a Hertling-eset volt. A Németbirodalom vezetői most belátják, hogy győzni nem képesek s meg akarják akadályozni, hogy az ellenség Németországba benyomuljon és megtorolja az elkövetett jogtalanságot. A békeajánlat nyílt bevallása a német vereségnek.

Németország Wilson védőszármányai alá akarja magát helyezni s elfogadja Wilsonnak minden feltételét. De Wilson szeptember 27-én már kijelentette, hogy a békét nem lehet alkudozásokkal és kompromisszumokkal megcsinálni: az egyedüli kivétel az a győzelem.

Berlinből jelentik: A Berliner Tagblattnak táviratozzák Genfből: A Clemenceau kormány siet, hogy Wilsonhoz intézett ajánlatunkra válaszoljon. Ebből a szándékból magyarázható, hogy az amerikai kormányt megelőzze, sőt ha lehetséges a válaszában befolyásolhassa. Egyre jobban nyilvánvalóvá válik, hogy Wilson szándékai

nek a meghívásnak feltétlenül eleget is tehetnek. Wilson rábeszélheti vagy le is beszélheti őket. Hogy egyiket vagy másikat fogja-e tenni, az függővé teszi a német tanácskozások további tisztázódását.

a német nép békeajánlatáról van most szó és azt mondják, hogy Wilsonra most olyan felelősség hárul, amelyet még embernek nem kellett soha elviselni. Ha célja az volt, hogy a háború és béke bírja legyen, úgy ezt elérte abban az órában, mikor döntött a Miksa badeni herceg birodalmi kancellár békejegyzékére adandó válaszáról. Bár csak méltónak mutatkozna ebben a rettenetes felelősségteljes órában.

Bécsből jelentik: Rotterdamból táviratozzák: A Manches Quiardian vezető helyén közli, hogy az angol alsóház liberális pártja pénteken olyan határozatot hozott, melyben követeli a központi hatalmaknak a népek szövetségébe leendő bevonását.

lőbbé nem fedezi Clemenceau tervét, mint előrelátható, a francia kormány válasza teljesen elutasító és abban a hangnemben van tartva, amely Clemenceau szokása. Clemenceaunak az a felfogása, hogy nehéz egy olyan ellenféllel tárgyalni, mely az ország földjén áll.

Baselből jelentik: A francia határról érkező jelentések szerint a pénzügyminiszter kijelentette a kamara pénzügyi bizottságában, hogy Franciaország a békekötéskor az ellenség által francia fronton okozott károkat teljes megtérítést fogja követelni. Ez a kár mintegy 13 15 milliárd frank.

Berlinből jelentik: Zürichből jelentik. A svájci lapok jelentései szerint Svájcban kizsárgalommal várták Miksa herceg beszédét. A háború kitörése óta a politikai nyilatkozatoktól tartózkodó politikai körök is hangoztatták azt a véleményüket, hogy a közeli béke kilátásai nagyon is kedvezőek.

Bécsből jelentik: A zürichi lapok párisi távirati jelentést közölték arról, hogy Bakker amerikai hadügyminiszter esütörtökön hosszantartó fontos tanácskozást folytatott Poincare köztársasági elnökkel. A lapok kiemelik ennek a konferenciának nagy fontosságát, de azt is, hogy Bakker e hét folyamán Londonba utazik és ott a vezető államférfiakkal tanácskozni fog.

ritottuk. Az Aisne és a B. Tippe közötti új állásaink felé. Pontawert és Asoncourt között az ellenség erősen utamunk hatolt és többszörös támadásban tört előre ellenünk. Harcok fejlődtek ki Pontawertnél, Berry au Bac mellett a Reims, Neuve-chaeteli ut két oldalán és Bozancourt-nál. Az ellenséget mindenütt visszavertük. Egyes helyeken kisebb osztagok, meg a Siuppe északi partján maradtak. Nagyobb erővel támadott az ellenség az Arnes mellett és St. Etienne-től nyugatra. Támadásainak, ellenlökéseink következtében itt sem volt sikere. A Champagnebe a harci frontokon tegnap, tíz napos eikeseredett küzdelem után szünet állott be a harcokban. St. Etienne-től keletre Ordauné és Autry mellett részleges támadásokat a front egyéb részein sok helyütt erősebb felderítő előretöréseket vértünk vissza.

Gallwitz hadcsoportha: Az Argonneok és a Maas között amerikaiak folytatták heves támadásaikat. A Hindenburg vezértábornagy nevet viselő 147. gy. e., amely már a Maastól nyugatra

sikeres védelemmel és támadással lényegesen hozzájárult az ellenség áttörésének megakadályozásához, az Oirettől nyugatra levő magaslaton visszaverte az ellenséget Klemowski őrzetű ebben különösen kitüntette magát. Az ellenséges támadások súlypontja tegnap is a Cherpontryból Romaegneba vezető ut két oldalán volt. Az ott már napok óta harcban álló elszász-lotharingiai és westfáliai ezredek teljesen meghiúsították az ellenség többszörös rohamait. Az amerikaiak tegnap ismét legsúlyosabb veszteségeket szenvedtek. Ludendorff. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Francia hivatalos jelentés: A francia csapattik Reimstől északnyugatra heves támadást gyakorolnak az ellenségre, az Aisne csatorna egész arcvonalán, amelyen több helyütt átkeltek. A legutóbbi tíz nap alatt ejtett foglyok száma tízezeröttszáz. Azonkívül 31 ágyu jutott kezünkre, köztük 20 nehéz ágyu.

Felveszi a város a 24 millió kölcsönt,

(A kartell bankok ajánlatát elfogadta a közgyűlés)

Arad város törvényhatósági bizottsága ma délután Barabás Béla dr. főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen hosszas és szokatlanul magas színvonalon álló vita után kimondotta, hogy a függő kölcsönök konvertálására és a város fejlődését előmozdító szükséges és hasznos hajtó beruházásokra 24 millió kölcsönt vesz fel. A tanács javaslata szerint három budapesti pénzintézet együttes ajánlata a legmegtérültebb. A három pénzintézet hajlandó 96.5 árfolyamon 4.95 százalékos annuitással a város részére folyósítani. Ezzel szemben áll a Horvát Országos Bank ajánlata, amely 98-as árfolyamon hat millió koronát hajlandó folyósítani. A tanács a pénzügyi bizottság előterjesztése alapján azt javasolta, hogy a közgyűlés fogadja el a három budapesti pénzintézet ajánlatát.

Kericsz Miksa dr. hosszasan szölt a kérdéshez. Abból indult ki, hogy a legutóbbi közgyűlés nem azt mondotta ki, hogy a kölcsönt felveszi, hanem azt, hogy csak ajánlatokat kér a pénzintézetektől. Az a program, amelyet a kölcsönrel meg akarnak valósítani, nem olyan, hogy annak minden egyes pontját egyszerre lehessen megvalósítani. De még ha szükséges is lenne az egész program megvalósítása, a háború után lehet csak róla szó. Az a kérdés tehát, hogy ilyen körülmények között szükség van-e az egész 24 millió felvételére. Azt nem lehet tudni, hogy a jövőben olcsóbb, vagy drágább lesz-e a pénz? Viszont azt nem lehet kategorikusan állítani, hogy a jövőben a város nem szerezhet kölcsönt. Mindig szerezhet, ha a város közönsége a zsidó. A törvényhatóság célja az, hogy a kölcsönt biztosítsa. Ez a biztosítás azonban sok pénzbe fog kerülni a városnak. Körülbelül 290 ezer koronát fizet rá a város kamatdifferencia címén a fel nem használt összeg után, de ez a kamatvesztés később felmúlhat a 24 millió korona is lehet, mert ha kincstári jegyekbe is fektetik a fel nem használt összeget, a nagy differencia a város terhére fenn fog állni, mert a kincstári jegyeket néhány éven belül beváltják s akkor viselhetjük a kamat-különbözetet. Csodálja, hogy a pénzügyi bizottság, amelyben pedig szakértelemmel kellene az ügyet kezelni, elfogadta a kartell-bankok ajánlatát, holott ők maguk sem tartották helyesnek ajánlatukat, amit legjobban az bizonyít, hogy első ajánlatukban levő 96-os árfolyamot fél százalékkal megjavították. Ebből azt látja, hogy az ügyet nem kezelték szakzerűen. Ez nem szakkérdés, hanem celszerűségi és várospolitikai kérdés. Ha a horvát bank 98-as árfolyam mellett ajánlja fel a kölcsönt, akkor gondolkodnunk kell azon, hogy hátha olcsóbban is megszerezhetjük. Véleménye szerint csak annyi kölcsönt kell felvenni, amennyire csak okvetlenül szükség van. Nem szabad a 80 százalékos árfolyam eladósodott várost kitenni ily nagy rizikónak, mert ha ilyen tempóban haladunk tovább, a polgárság elérkezeti teljesítő képességének határához és elkerülhetetlen a csőd. Ellenzi a huszonnégy millió kölcsön felvételét.

Szalludny János: A pénzügyi bizottság előtt mindenképp az a cél lebegett, hogy a nagy

Három heves csata után

sincs áttörés.

(Harcok szünet a Champagneban.)

Berlin, október 7. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

Rupprecht trónörökös hadcsoportha: Flandriában és Barabray előtt a nap nyugodtan telt el.

Böhm vezérezredes hadcsoportha: St. Quentinől északra a súlyos küzdelem szeptember közepe óta megszakítás nélkül tart. Friss csapatok ismételt harcavetése dacára itt az ellenség nem tudott említésreméltó sikert elérni. Tegnap is meghiúsultak támadásai, amelyek délelőtt Le-Catelettől északra és Lesdines két oldalán fejlődtek ki. Délután pedig széles arcvonalon St. Quentinől északra törték előre. Az ellenséget, aki a Somme csatornánál Essigny le Petit irányában eleinte tért nyert sikeres ellenlökésekkel és éjjeli vállalkozásokkal. Renancourtig visszazo-

kölcsönből először a függő adósságokat konvertálja a város, azután a szükséges szociális beruházásokat és végül a hasznosító beruházásokat eszközölje. A pénzügyi bizottság a legjobb tudása és belátása szerint kezelte a kérdést s éppen ezért visszautasítja azt a vádat, hogy a szakértelem hiányzott. Az a cél lebegett a bizottság előtt, hogy a mostani pénzbőséget fel kell használni. Hogy mennyire fontos körülmény ez, mi sem bizonyítja jobban, mint az a körülmény, hogy a pénzügyi bizottság ajánlata óta a pénzbőség megcsappant és a pénz is drágább lett. Nem szabad tehát késlekedni, mert a pénz bizonyára még drágább lesz. Az nem áll, amit Kertész dr. mond, hogy kamatkülönbözet címén a város 290 ezer koronát fog ráfizetni. Nem áll azé, mert a fel nem használt összeg kincstári jegyekben 5.5 százalékot kamatoz és azzal is megtakarítunk, ha a mostani drága kölcsönöket konvertáljuk. A pénzügyi bizottság vállalja a felelősséget, mert a város érdekében cselekedett.

Nagy Sándor dr. szellemes mesével világította meg a helyzetet és szellemes, satirikus szavakkal perszifálta a szakértőket, akik szerint mindig nagyobb kölcsönt kell felvenni, mint a mennyire szükség van. Nem tanácsos jónak lenni, de azt megjósolhatja, hogy ha felveszik a 24 milliós kölcsönt, ezt faink és unokáink fogják keservesen megbánni. Azzal állnak elő, hogy a létesítendő villamos vasútra kell a pénz. Azt sem tudjuk még, hogy mennyibe fog ez a vasút kerülni, azt sem tudjuk, hogy házálag kezeljük-e a vasutat, vagy pedig magánvállalkozó fogja azt építeni. Tehát ne tápláljunk vérmes reményeket és ne fussunk bizonytalanságok után. Az ellen természetesen senkinek se lehet kifogása, hogy a függő kölcsönök konvertálására vegyünk fel kölcsönt, de csak annyit, amennyire szükségünk van. De ha felvesszük az egész 24 milliót, akkor bizonyára sietni fogunk azt kiadni, hogy hiába ne fizessük a kamatkülönbözetet. A város ellen való bűn volna, ha a 24 milliós kölcsönt felvennők.

Füregő Rezső: Bár nem oly szörök, mint Nagy Sándor, mégis vállalkozik annak a beszédnek megkonstruálására, amelyet évek múlva, ha a kölcsönt nem vennék fel, talán éppen Nagy Sándor mondana el. Akkor az lenne a jelszó, hogy éppen Arad városa az, ahol nem gondolkodnak előre, ahol alusznak, ahol nem létesítenek előre programot. Azért kell most cselekedni, hogy a béke után készülletlenül ne álljunk. Meg kell ragadnunk a kedvező alkalmat, mert később nem jutunk olcsóbb pénzhez.

Koromzay Frigyes: A pénzügyi csoport szak tudásában és komolyságában kételkedni nem lehet, de honorálja a kölcsön ellenzőinek aggodalmait is. Meglepetve látja, hogy a törvényhatóság

tagjai mily esekély számban jelentek meg ily nagy horderejű kérdés tárgyalásánál. Azt hiszi, hogy ma nem lehet határozni. Erőteljesen nem tartja hivatottnak a mai közgyűlést határozathozatalra. Azt indítványozza, hogy a határozathozatalt halasszák el a rendes közgyűlésre.

Barabás Béla dr.: Ez lehetetlenség, mert a bankok záros határidőre tettek ajánlatot. Ő megtette kötelességét, hogy összehívta a törvényhatóságot, de a törvényhatóság tagjai nem tették meg kötelességüket.

Zima Tibor ugy tartja, hogy nem méltó a tárgy fontosságához és a törvényhatósághoz, hogy ily kevesen döntsenek. Azután azt fejtette, hogy a háború után a városoknak nem lesz alkalmuk belföldi kölcsönt szerezniük, mert a belföldi pénzpiacot az állam fogja igénybe venni, a külföld-

höz pedig valótán romlása miatt aligha fordulhatunk.

Többek hozzászólása után Barabás Béla dr. főispán konstatálja, hogy a vita mélyreható és magas színvonalon álló volt. Azt azonban tapasztalja, hogy mindkét táborban bizonytalanság van. Annyi bizonyos, hogy a kölcsön felvétele is rossz, a kölcsön felvételének elodázása is rossz. A törvényhatóság bölcsesége döntse el, hogy melyik rosszat választja.

Ezután elrendelte a szavazást, amely szerint a tanács javaslatát 22 szavazattal 7 szavazat ellenében elfogadták.

Végül megszavazták a tisztviselőknek nitrá-liákkal való ellátását és megalakították a tisztviselők beszerzési csoportját, amelynek 600 ezer korona forgó tőkét bocsátanak rendelkezésére.

Bezárják az összes iskolákat

(A közigazgatási bizottság tudomásul vette a polgármester intézkedését.)

Arad város közigazgatási bizottsága dr. Barabás Béla főispán elnöklésével ma délután ülést tartott, amelyen szóba került az iskolák a spanyol-betegség miatt történt bezárása. Kehrér Károly tanfelügyelő rendes havi jelentése kapcsán kijelentette, hogy kötelesség szerűen tudomásul veszi, hogy az egészségügyi bizottság az összes iskolákra 14 napra való bezárása iránt előterjesztést tett. Ezt az intézkedést azonban nem tartja indokoltnak, mert például a tanítóképzőben, amelyet szintén bezárattak, egyetlen megbetegedés sem fordult elő.

Ezután dr. Tisch Mór tiszt főorvos terjesztette elő jelentését, amelyben beszámolt arról, hogy az ő előterjesztésére a főgimnázium és főreáliskola kivételével az összes iskolákat bezárták.

A jelentéshez dr. Müller Lajos szólalt fel. Az egész országban dühöng a spanyol-nátha — mondotta — amely már életveszélyes kezd lenni. Az orvosok állítása szerint a baj érintkezés útján terjed. A bajnak tehát minden rendelkezésre álló eszközzel elejét kell venni. Utal a tanfelügyelő felszólalására, amely szerint a tanítóképzőben egyetlen megbetegedés sem fordult elő. Ez különös szerencse, de az ilyen szerencsében ne bizzunk. A kereskedelmi is-

kolában külön szobában fekszenek a beteg tanulók. Ugyanabban az épületben van a gimnázium is. A beteg tanulók kijárnak a folyosóra, ott érintkeznek az egészségesekkel és így szaporodik a megbetegedések száma. A reáliskolában egy tanár állítása szerint a megbetegedések száma meghaladja a tíz százalékot. Ugyanez a helyzet a főgimnáziumban is. Nem azt kell tekinteni, hogy hány megbetegedés történt, ez a statisztika dolga, hanem arra kell törekedni, hogy a járvány terjedését megelőző intézkedésekkel meggátoljuk. Elemi kötelességünk, hogy amíg hőseink a harc téren küzdenek, mi itthon a hozzátartozókat megvédjük. Hivatkozok Pozsony, Szeged és Nagyvárad polgármestereire, akik utasítás nélkül saját felelősségükre bezárták az összes iskolákat. A legújabb miniszteri rendelet a spanyol-nátha miatt a színházakat, mozikat és egyéb mulatóhelyeket is megrendszabályozta, amennyiben nagy tömegek befogadására alkalmas helyeken minden második sornak üresnek kell lennie. Véleménye szerint Aradon is be kellene zárítani a színházat és mozikat. Azt ajánlja, keressek meg a polgármestert, a főispánt, az orvosi hivatalt, vagy akárkit, hogy a ragályos betegség terjedésének meggátolása végett hathatósan intézkedjék, de még pedig sürgősen, amíg

Dr. Barabás Béla

az egyetemi ifjuság gyászünnepén.

A budapesti egyetem ifjusága tegnap a Vigadó nagytermében tartott gyászünnepélyen áldozott az aradi vértanúk halhatatlan emlékének. A gazdag programból kiemelkedik Barabás Béla dr. aradi főispán hatalmas irányu beszéde, amely gondolatokban gazdag, gyönyörű képekkel színes és érdekes események ismertetésével érdekfeszítő volt és óriási hatást ért el, mint fővárosi tudósítónk jelenti.

— Ma már az egész magyar nemzet és a hivatalos Magyarország is együtt érez és együtt cselekszik a vértanúknak tartozó kegyeletben — mondotta Barabás. És nincs s nem is lehet a köztük között sem érzelmi, sem erkölcsi különbség, mert hiszen a vértanúk a nemzet szabadságáért, alkotmányáért, törvényeikért küzdöttek s ezen küzdelemnek lettek áldozatai.

— Azt az emlékszobrot ott Arad Szabadságtérén s a veszlőhelyen emelkedő gránitoszlopot eddig már a koszorúk ezrei borították. A nép kertől virágaitól kezdve, a hatalmasok díszes babérkoszorújág.

— Csak még egyetlen koszorú, vagy palmaág, vagy mondjuk csak egyetlen virágszál hiányzik még onnan. Az a koszorú, palmaág, vagy virágszál, amely nemesen tetőznék be az egész nemzet osztatlan kegyeletérzetét s amely a meg nem értett, vagy félre magyarázott multnak kiengeszt-

telése lenne. Arról a szoborról értebe öntött alakok beszélnek az ébredő szabadságról az áldozat készségről, a harc készségről, a haldeklő vilézzről s Hungária fenséges alakja Bécs felé nyújtja a nemzet erőleinek, a király hűségének soha el nem hervadó koszorúját, de az érc békés szavára s az egész nemzet osztatlan kegyelet érzületére még mindig nem érkezett meg a megértésnek s az engedelmességnek apostoli válasza. Pedig csak egy kis bölcsességbe és egy magyar izü tanácsba kerülne az egész. Volt idő, amikor erről még csak gondolkozni sem mertek, beszélni pedig éppen merénylet lett volna. Én gondolkoztam is felőle, beszéltem is róla s az emberi elme már rákosgatta is egymás mellé a virágokat, amelyekből az a koszorú bizony-bizony majdnem elkészült.

— Mikor a delegáció elnöke voltam, e díszes méltóság oda ültetett kétszer is az udvari ebéden, megboldogult felséges urunk I. Ferenc József apostoli királyunk mellé. A bécsi burg freskói és gobbelinjei még nem szívták magukba olyan egyszerű, keresetlen és őszinte beszélgetést, mint amé őfelsége és közötttem folyt ez ebéd alatt. A második ebéden azt kérde tőlem öreg királyunk, hogy való vagyok?

Aradi, — válaszoltam — nagy lelki nyugodtsággal.

— Régen láttam Aradot, mondja a Felség és kérdezi fejlődött-e azóta e város?

— Elmondottam, hogy Arad igen is szépen halad Jeleztem középületeit, s eközben megvilant agyamban a vértanúk emlékszóbra. Most,

vagy soha — gondoltam magamban és szelid szavakkal, de bátor szívvvel elmondottam, hogy Aradon a Szabadságtéren ott van Magyarország legnagyobb és legszebb szobra, a tizenhárom vértanú képeivel, allegorikus mellékalaival és Hungária kinyújtott kezében a babérkoszorú. Az öreg király mélyen elhallgatott, szeméit leszőgezte, s én eszedesen folytattam:

— Felséges Uram! Azon a szobron sok koszorú volt. Az valamennyi a magyar nemzet kegyeletét, hazaszeretetét és a király hűségét jelképezi. Csak néhány szál virág hiányzik még onnan. Ne áldozzék le felséges uram dicső életének napja, amíg a legelső magyar embernek, a magyar királynak engedelmű virágai meg nem jelennek azon a szobron. Az egész világ meg fog hajolni felséged előtt, aki a tettéért önmagán uralkodik.

— A király tovább, hallgatott. Egy kínos perc telt el s éy már azon remegtem, vajjon nem e bántottam meg hazafiui lelkem őszinteségével. Egyszer csak felém fordítja világos nyílt szeméit, rám néz s így szól:

— Köszönöm az őszinteséget. Ezt így nekem nem mondta még senki. Gondolodom felette s eljön az idő, amikor ez megtörténhetik.

— Ebéd után a főudvarmester hozzám jött és bizalmasan arra kért, hogy eressz a beszélgetésről ne legyen említés senkinek.

Az idő mulott. Nem lehetetlen, hogy öreg királyunknak ez a beszélgetés néha eszébe jutott, de az idő csak nem jött el, amikor ő maga végez-

nem késő. Véleménye szerint a legelső teendő az összes aradi iskolák bezáratása.

Dr. Tisch Mór szerint a spanyol nátha szeptember 20-ig csak szórványosan fordult elő. Szeptember 20-a után azonban már járványszerűleg lépett fel és ezért két iskolát be is kellett zárni. Mintán arról győződött meg, hogy az iskolákban tömeges megbetegedések fordultak elő, előterjesztést tett az egészségügyi bizottságban az összes iskolák bezárására. A bizottság nem fogadta el teljes egészében előterjesztését. Mintán meggyőződött arról, hogy a szüreti vakáció miatt az előadások ugyanis szünetelnek, nem is szólalt fel a bizottságban. A szünet után újból megvizsgálja az iskolákat és ha szükség lesz további intézkedésre, haladéktalanul előterjesztést tesz az összes aradi iskolák bezárására. Megjegyzi végül, hogy az utóbbi napokban fellépett megbetegedések enyhe lefolyásúak.

Lócs Rezső helyettes polgármester osztja dr. Mülek felfogását, hogy preventív intézkedésekkel kell a járványt leküzdeni. A miniszter egy legújabb rendeletével felhatalmazta a polgármestert, hogy saját hatáskörében intézkedjék. Ő már a helnap nap folyamán a szüreti vakációra való tekintet nélkül öt napra bezáratta a főgimnáziumot és főreáliskolát. Ha az iskolák meggyújtása után is azt fogja tapasztalni, hogy a megbetegedések száma szaporodott, táviratilag kér engedélyt további intézkedésre. Ő is osztja az t a felfogást, hogy a bajt csak úgy lehet megelőzni, ha az összes iskolákban beszüntetik a tanítást. Végül kijelentette, hogy amennyiben a járvány nem fog megszűnni, intézkedni fog a színház és mozikk bezáratására nézve is.

A bizottság ezután tudomásul vette az eddigi intézkedést és a helyettes polgármesternek azt a kijelentését, hogy az összes szükséges intézkedéseket haladéktalanul megteszi. Az elnökö főispán a rendkívüli közgyűlésre való tekintettel a további tanácskozást elhalasztotta.

hette volna el a kiengesztelődés felsőleges cselekményét. De én bízom benne, hogy e virágszálak el nem multak, csak késnek. Késnek s talán nem is sokáig, mert az elődnek jószándékát megéreltélte az a sok véráldozat, amelyet a szabadságharc vértanúinak méltó utódai, hűséges odaadással hoztak meg a magyar királyért, az osztrák császárért s az egész uralkodó családért. És én még szeretném megélni azt a boldog pillanatot, amidőn a legfőbb hadúrunk koszorúja ott lesz a vértanúk emlékszoberán.

— Negyven évvel ezelőtt én voltam az egyetemi kör elnöke, akkor ünnepeltük először a vértanúk gyászos évfordulóját, bizalmas körben, kevesen. Azóta sok megváltozott, nagyot fordult a világ.

— Ma, mint öreg ember, az élet véghatárhoz közeledve, vagyok itt előttetek, zajos, küzdelemteljes multtal a hátam megelt, erőtelen jellel, reményvesztett jövővel. Ugy látom magamat e pillanatban, mint korhadó fa, kiszáradó törzs — a fiatal erdőben.

De a vágyaim el is ültek, ha örömeim gyökérszála el is sorvadtak: de életem pislogó mécsésnek van még tápláló olaja abban a szeretetben és bizalomban, amellyel hazám egyetlen erőssége az ifjúság iránt viseltem. Nemcsak én, de mindazok, akik még hisznek nemzetünk jövőjében, az Eszme feltámadásában.

A kegyeletnek e csendes órájában odatéved gondolatom a világfelfordulás véres terére, ahol nemzetünk ifjúsága vérzik, szenved és pusztul

Kézrekerült és elmenekült uritolvajok.

(A Mairovitz-öög hivatalnokának kalandja.)

Tegnap történt azon a vonaton, amely este indul Aradról Erdély felé. A vonat koromsötét este Mária-Radnára futott be. A vonaton utazott az aradi katonai rendőrség egyik szabadságot detektívje is. Mária-Radnán az utasok a következő kiáltásra lettek figyelmesek:

— Jaj istenem, ellopták a pénzemet! Tizenháromezer koronát loptak el!

Az állomáson nagy tömeg verődött össze. A detektív a kiáltásra kiment és látta, hogy a tömegben egy öreg ur szorongat egy elegáns fiatalembert.

— Maga vette el a pénzemet! — kiáltotta az öreg ur, aki Lőrincz Lipót, a Mairovitz-cégné milova-odvai hivatalnok volt.

A fiatalember nagy hangon tiltakozott a gyanúsítás ellen.

— Kikérem magamnak az ilyen gyanúsítást! — ordította.

Ekkor egy másik elegáns ember lépett a tömegbe és határozott hangon szólt Lőrinczre:

— Hagyja el a bíró urat. Én kezeskedem érte. Micsoda dolog az, hogy ártatlan embert meggyanusítanak!

Lőrincz a határozott fellépéstől megijedt és elengedte a fiatalembert. A nagy kiáltásra odasietett a főkalauz és kalauz. Az utasok közül többen, de a kalauzok is a katonai detektívet megkérték, hogy legyen segítségükre a tolvaj kikutatásában. A detektív odalépett a két elegáns emberhez és igazolásra szólította fel őket.

— Mi jögon igazol minket? — kérdezte nagy hangon az egyik, akit bíró urnak titulált a társa.

— Katonai detektív vagyok. Különbén ha az urak ártatlanok, vessék alá magukat motozásnak.

Ez meg is történt, de semmi gyanusítást sem találtak náluk. Az öreg ur most a detektívet gyanúsította a lopással. Közben a vonat elindult és az utasok felszálltak. A detektívnek azonban feltűnt, hogy a „bíró ur“-nak titulált

Vajjon miért? Az eszmék forradalma új világnézetet vetett felszínre, amelynek érvényesülésére az emberiség milliói fegyverben állanak szemben egymással. Azt kívánják megvalósítani, hogy népek, fajok és nemzetek egy területre kerüljenek, még országhatárok erőszakos eltörlésével is.

Nekünk, a nagy világ közepén ez arasznyi területen és e kis nemzetnek nincs más vágyódásunk, csak az, hogy Magyarország, ez a mi szép kis hazánk a miénk maradjon és magyar maradjon.

És nekünk ehhez, az egész világgal szemben, ezeréves jussunk van. Mert Magyarország már akkor is megvolt, amikor a mai állam alakulatok és országok egyike sem létezett, és meg van ma is, amikor volt államok, népek, nemzetek és trónok már régen elpusztultak.

Igaz ugyan, hogy sok az ellenségünk. De nem is ez a baj, hanem inkább az, hogy van hatalmas szövetségünk, bátor és erős fegyvertársaink, a nagy viaskodásban elszánt segítőink. — de önzetlen, igaz jó barátunk, széles e világon sehol sincs.

A sorsdöntő napok küszöbén magunkra vagyunk utalva. De élő hittel bízom benne, hogy ősi jusson erényeink kiválóságával és a magyarok Istenének segítségével a mi határaink épségben s nemzetünk biztonságban marad.

„Mert az nem lehet, hogy annyi szív hiába ontta vért s keservben annyi hű kebel szakadt meg a honért.“

utas nem szállt fel, hanem eltűnt az állomáson. A vonaton a detektív igazoltatta a másik elegáns utast, aki a zsilvölgyi bányatársulat tisztviselőjének mondotta magát és azt mondotta, hogy Nagyenyedre utazik. Ezt az utast a detektív a fülkében levő egyéves önkéntes őrizetére bízta és végigjárta a vonatot, mert feltűnt előtte egy ismeretlen ember, aki a nagy kiáltásra oly nyugodtan viselkedett, mintha mi sem történt volna. Ezt az embert hamarosan meg is találta és igazoltatta. Ez mérnöknek adta ki magát és előadta, hogy Nagyenyedre utazik. Ezen kívül még két másik gyanús utast is talált, akik szintén Nagyenyedre utaztak.

Milova-Odvoson egy csendőr szállt fel a vonatra, akinek a detektív átadta a gyanús embereket. A csendőrnek azonban le kellett szállnia és a gyanús utasok is eltűntek. Maros-Borsán a detektív észrevette, hogy az egyik fülkének azablaknál levő tapétája laza. Bonyult és egy pénztárcát húzott elő, amelyben tizenháromezer korona volt. Az ablak tokjában ezenkívül még 200 koronát tartalmazó pénztárcát és Lőrincz Lipót névre szóló iratokat talált.

A pénz tehát megkerült, amit Lőrincz boldogan vett át. A gyanús emberek azonban elmenekültek. Valószínű, hogy a vonaton szervezett tolvaj-banda garázdálkodott, amely Nagyenyedre igyekezett, ahol országos vásár van s ahol bő zsákmányt reméltek.

MŰVÉSZET.

HETI MŰSOR:

Kedd: Árva László B) bérlet.
Szerda: Szerető. C) bérlet.
Csütörtök: Rigoletto. A) bérlet.
Péntek: Szép asszony. B) bérlet.
Szombat: D. u. 3¼ órakor Romeo és Julia. Este: Három a kislány. C) bérlet.
Vasárnap d. u. fél 4 órakor a Vasgyáros.
Este: Piros bugyellárás.

* Ötvenezer korona helyett tízezer. Más városban új színházakat építenek fel annyi idő alatt, amennyi Aradon ahhoz kellett, hogy a színház régi izléstelen függönyét újjal cseréljék ki. Ennek a függönynek már egész irodalma van és annyi hivatalos aktát emésztett fel, hogy elegendő volna jó darabig a színház fűtésére. Ma végre dűlőre jutott a dolog. Szeptény József báró kereskedelmi miniszter értesítette a város tanácsát, hogy a Pamutközpont kiutalta a színház függönye részére szükséges szövetet és hozzá való kellékeket. A város most már átveheti azokat. A tanács erre megbizta a budapesti Haas Fülöp céget, hogy vegye át az anyagot a város nevében és készítse el a függönyt. Érdekes megemlíteni, hogy a kiutalt szövet mintegy 150 métert tesz ki s a hozzávaló kellékekkel együtt közel ötvenezer koronát kellene fizetni érte a mai árában. Mivel azonban a Pamutközpont természetesen maximális áron szállítja, nem tesz ki többet tízezer koronánál.

* A színházi iroda hírei. A szerdára hirdett Cigány báró Horváth Mici betegsége miatt, ki vállalkozott rá, hogy Jakabffy Jolán szerepét eljátsza, a jövő hétre lett halasztva, helyette színre kerül Bródy Sándor kiváló színműve a Szerető. A főszerepekben Csige Böske, Bánházy, Kiffer Lujza, Várnay, Kertész, Ungváry, R. Tóth, Lugossy, Herold, Thomay. — Rigoletto. Párdy Armánd felléptével csütörtökön kerül színre a főszerepekben: Várady Margit, Somlyó Aranka, Szeghő Lili, Róna, Barics, Matolcsi, Faludi. E heti délutáni előadások: Szombat d. u. fél 4 órakor Romeo és Julia. Vasárnap d. u. fél 4 órakor a Vasgyáros.

Zilahy Gyuláné halála.

Singhoffer Vilma az aradi színház primadonnája

Zilahyné, Singhoffer Vilma, Zilahy Gyulának, a Nemzeti Színház nyugdíjazott művésznének felesége tegnap, vasárnap délelőtt spanyol betegségből eredő tüdőgyulladásban meghalt egyik fővárosi szanatóriumban. Singhoffer Vilma ismert nevű opera- és operetténekesnő volt. Férjén kívül két hadnagy-fia gyászolja az elhunyt énekesnőt, akit holnap, kedden délután 2 órakor temetnek el a kerepesi-úti temető halottasházából.

Zilahyné Singhoffer Vilma halálhírére meghatott szomorúsággal veszik tudomásul Aradon is. Az idők már a múlt oceanjába veszttek, midőn Singhoffer Vilma az aradi színigazgató felesége és a színház ünnepeit énekesnője volt, de az emlékeket felrissziti a halál megdőbentő híre. A régi gavallérok szemében még fellángol az emlékek tüze, ha a szép asszony — primadonna kiváló tulajdonságairól beszélnek s azokról a sikerekről, melyek Singhoffer Vilma nevéhez fűződnek.

— Felejthetetlen alakítása volt Lohengrin — Elzája! mondta egyik régi színházi habitué.

— Szárnyaló, szép, iskolázott hangja volt, mondta a másik.

— De színésznővé csak Aradon lett, emlékezik a harmadik.

Hangversenyénekesnőnek készült. Még játékos gyermek volt, nevető szemű, dalos ajkú kis leány, midőn egyszer nagy ünnepséget rendezett az édes atyja. Az öreg Singhoffer a budapesti Halászcserda tulajdonosa volt, egyszersmind közismert halászmester. Egy nagy fogás alkalmával meghívta a jóbarátait, akik között volt az operaháznak nagynevű művésze Ney Dávid is. A pompás halak s a nagyszerű borok után nótaszó fakadt fel a vendégek ajkán s a Halászcserda teraszán valóságos kis hangverseny keletkezett.

Egyszer csak felfigyel Ney Dávid s odaszól az öreg Singhoffernek:

— Édes öregem, nem a kis lányod énekel ott olyan szépen?

— A Vilma? De bizony. Olyan az, mint egy énekes madár. Engem bizony sokszor zavar az éneklésével.

Ney Dávid előhívta a kis leányt.

— Énekelj csak gyöngyöm valamit.

A kis Vilma nem kérte magát, elkezdett dalolni s a nóta végén a híres operaénekes kimondta a szentenciát:

— Ebből a lányból énekesnőt kell nevelni! Így lett énekesnővé Singhoffer Vilma.

Az sem érdektelen, hogy Zilahy Gyulát is az énekeivel hódította meg. Egy koncert után rendezett vacsorán, a budapesti Nemzeti Színház akkori kedves művésze megkérdezte a művésznőtől:

— Nem lenne-e feleségem?

Singhoffer Vilma nem sokáig habozott, igent mondott s rövid idő alatt neje lett a közkedvelt Zsilnek. Pár évi boldog házasság után Zilahy érvényesülést keresett a maga és felesége számára s Aradra pályázott színigazgatónak. A jónevű művész megkapta az aradi színházat, ahol Singhoffer Vilma egymás után aratta értékes sikereit. Leginkább operákban lépett fel s az aradi zenekedvelők szerint az operának ez az időszak volt a legfényesebb korszaka. Akik tudták, hogy a hangverseny énekesnőből csak Aradon lett színésznő, meglepetve bámultak, milyen hamar nemesedett és főkéletesedett a játéka. Mert játéknak tekintette ebben az időben az életet is. Szeretett jó társaságban, pezsgő mellett, szellemes tréfák között elszórakozni. Ilyenkor egyre-másra szivta a nehéz és illatos egyiptomi cigarettákat, sőt ha a mulatság belenyúlt a késő éjszakába, rágyújtott egy-egy finom havannára is. Ha Párisban született volna, finom palotája lett volna a Boulevard Hausmannon, amelynek stílusos termeiben a művész és iróvilág adott volna egymásnak randevut. Valami ilyesmire predesztinálta az egyénisége.

A magyar színházi viszonyok között azonban tehetsége nem bontakozhatott ki egészen. Aradról Debrecenbe mentek, ahol férje átvette a színház igazgatását. Itt aratta utolsó nagy sikerét a Csá-

„Ölünkbe hull a personális unió.”

(Külön magyar delegátusokat a béketárgyalásokra)

A 48-as alkotmánypártban — mint Budapestről telefonálják — ma este nagy élénkség uralkodott. Igen jó hatást tett az a körülmény, hogy a personális unió mozgalom a nyugati határszéleiről, Pozsonyvármegyéből indult ki. *Wekerle* Sándor miniszterelnök véleménye szerint a *personális unió önként fog az ölünkbe hullani*. Amint ez a kérdés megérik, egészen más irányba kell koncentrálni minden erőnket. A politikusok hangoztatták, hogy a béketárgyalásokon egészen mások lesznek Ausztria érdekei és másként kell Magyarország jövőjéről rendelkezni. *Magyarországot a béketárgyalásokon a hagyományos osztrák diplomácia többé nem képviselheti*. Nem vállalhatunk többé ilyen közösséget Ausztriával és nem sorakozhatunk többé egy kalap alá Ausztria diplomáciájával. Már a háboru alatt meg kell teremteni az Ausztriától teljesen elválasztott, független magyar külképviseletet és a béketárgyalásokra is külön magyar delegátusokat kell küldeni.

Az Ausztriában folyó átalakulásokról érdekesen nyilatkozott *MaÁpáthy* István egyetemi tanár is, a kolozsvári függetlenség párt elnöke.

— Előttünk — ugymond — akinek legfőbb életcélja Magyarország teljes függetlensége a Habsburg-ház uralma alatt, világos volt, hogy ez a cél Ausztriának mai állapota szerint nem valósítható meg. Számunkra tehát csak kívánatos lehet Ausztriának minden olyan átalakulása, mely Magyarország területének csorbítatlansága mellett szükségképpen Ausztriától való

szárnéban, melyben később Aradon is fellépett. Ez volt talán utolsó színházi öröme. Ettől kezdve betegeskedni kezdett, míg végre most asszonyi szépségének teljes érettségében, 45 éves korában elhunyt, a kedves emlékeknek egész koszorúját hagyta maga után ...

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Az Italt szerető vasutas. Rajos Mihály máv. fékező még a múlt év márciusában a Tóvis—aradi vonalon teljesített szolgálatot a podgyász-kocsiba beosztva. Feladata volt neki a csomagokra ügyelni és azokat az egyes közbeeső állomásokon az illetékes postáknak leadni. Péterfy Pál máv. főkalauz szintén ezen a vonaton teljesített szolgálatot, mint vonatvezető. Föltűnt neki, hogy Rajos titokban folytonosan iszik. Az ut végéig pedig úgy beruggott, hogy nem tudott magáról. A csomagok átvizsgálása alkalmával rájöttek, hogy egy lakatolt nagy kosár fel van törve és egy csomagot szintén felbontva találtak a földön. A vonatvezető azonnal táviratilag tett jelentést az esetről felettes hatóságának, amely jelentést tett az esetről a rendőrségnek. A vizsgálat során Rajos Mihály fékező táskájában szappanokat, finom pálinkákat és száritott halat találtak. Amikor azok eredetéről kértek tőle felvilágosítást, zavaros feleleteket adott. Az aradi törvényszék büntető tanácsa *Szakolczay* Lajos törvényszéki elnök elnöklésével tárgyalta a magáról megfélemedezett vasutas ügyét. A törvényszék büntetőtanácsa az egybehangzó tanu vallomások alapján Rajos Mihályt az onyhitó körülmények figyelembe vételével lopás vétségében mondotta ki bűnösnek és ezért 3 hónapi fogságra és egy évi hivatal vesztesre ítélte. A vádlott az ítélet súlyossága miatt felebbezett.

— A legenyhébb büntetés. Egy rokkant, megtört ember állott ma az aradi törvényszék büntetőtanácsa előtt okirathamisítás vádjával. *Szakolczay* Lajos dr. törvényszéki elnök leültetett egy székre és úgy vallatja. Azzal van

teljes függetlenségünre vezet. A háboru megtanított reá, hogy a mai Ausztriától sem jóindulatot, sem megértést nem várhatunk és mégis mi áldozunk azért, hogy Ausztria mai állapotában megtartható legyen?

— A független Lengyelország, mely az összes lengyeleket egyesíti, évszázados múltára visszatekintő magyar követelmény. A cseli királyság függetlensége is csak történeti jogok érvényesítése volna, az, ha a cseliek lemondanak magyarországi vármegyékre irányuló, merőben jogtalan, úgy földrajzi, mint néprajzi szempontból is oktalan követeléseikről. *Magyarország érdekeivel nem ellenkezik*. Annak magyar részről nem ellenzésre, hanem kezdettől fogva támogatásra kellett volna tálni.

— Egy délszláv birodalom is megvalósítható Magyarország valódi érdekeinek minden sérelme nélkül. Nekünk nem kell Dalmácia, nem kell Bosznia és Hercegovina. A horvátok ám próbálják meg együtt élni közös birodalomban Jugoszláviában, a szerbekkel, a mohamedán bosnyákokkal és a szlovénekkel. Hogyan boldogulnak, az az ő dolguk. De Magyarország vissza kell követelnie a honfoglalás legősibb három magyar vármegyéjét: Szlavóniát ahol ma is tízezrekre menő magyarság él, olyan elnyomatásban, amelynek eltűrése eddig is a legnagyobb szegénység volt. *És követelnünk kell a tengeri kikötőnknek, Fiumének, a fejlődéséhez szükséges területi kibővítését.*

vádolva, hogy múlt év augusztusában felesége nevére kiállított öröklési igazolványt 125 kilóról 425 kilóra hamisította meg. Kiss József a rokkant hős a bíró kérdésre a következőket mondja. Mint rokkant katona lettem a hadsereg kötelékéből elbocsájtva. Haza jöttem Pécskára, ahol egy kis gazdaságom van. A jegyző ur, amikor a feleségem öröklési igazolványt kért, csak 125 kilóra állította ki, holott nekünk egy évre 540 kiló buza jár. Nekem amugy is nehezemre esik a járás, hát kijavítottam 425-re. Nem gondoltam arra, hogy bünt követek el, mivel azt hittem, hogy ez nekem jár és később ugyis megkapom. A törvényszék büntető tanácsa figyelembe véve a vádlott büntetlen előéletét, töredelmes vallomását és rokkantságát, okirathamisítás vétségében mondotta ki bűnösnek és egy napi fogságra ítélte, amelyet Kiss József Imre Géza királyi ügyész engedélyével Pécskán tölt ki.

Visszavonulunk Albániában.

(E ntento jelentések az osztrák harctérről.)

Budapest, október 7. (Hivatalos.)

Olasz harctér: Változatlan.

Balkán harctér: Albániában újabb utóvéd harcok a Skumbi folyó mellett. Oszierbia déli határvidékén nem történt nagyobb harci cselekmény. — A vezérkar főnöke.

A sajtóhadiszállásról jelentik október 7-én: A francia keleti hadsereg hadműveleteiről október 5-én ezt a hivatalos jelentést adták ki:

A szövetségesek Albániában visszavonulásra kényszerítették az osztrák-magyar csapatokat az elbasszári országúton egészen a Scumbi és Langaitza folyók torkolatáig. Az ellenéget már Dibion tul kergettük.

Csapatunk az ujonnan érkezett német, magyar és osztrák erősítéseket a régi szerb török határ felé verték vissza és száz foglyot ejtettek.

HIREK.

Kifosztott község-pénztár.

(Rabló cigányok elvették Bácsi kasszáját.)

A hunyadmegyei Bácsi község egész vagyonyát elrabolták az elmúlt éjszaka vakmerő betörők. A jegyző hivatalában történt a betörés, amelynek tettesei ugyan kóbor cigányok, de a bűneset értelmi szerzője a községnek egyik lakosa, aki tudott arról, hogy szombat éjszaka nagyobb mennyiségű pénz lesz a község vaspáncéla pénztárában.

Vasárnap reggel öt órakor vették észre, hogy a jegyzői hivatal ajtaját feltörték és a hatalmas vástrezort elvitték a szobából. Azonnal értesítették Kovács József körjegyzőt a betörésről. Alarmirozta a falut, rögtön lovasokat küldött a tettesek üldözésére, mert a kassza elvitelével kocsival és lóval rendelkező kóbor cigányokat gyanúsított meg. A cigányok munkájára kellett következtetni abból is, hogy a betörés színhelyén találtak egy kocsilöcsőt, a melyet Bánátban szoktak használni és az előző napokban látták a község körül cigányokat, akik kocsival hajtottak el, miután, ugylátszik, terepszemlét tartottak.

Szombat este esőzés volt és ezért a község házából elvezető nyomok igen jól felismerhetők voltak. Ezek az úgynevezett „sáncokba”, vittek, ahol csakhamar megtalálták a feltört vaskasszát, amelynek tartalma 45 ezer korona pénzből és 90 ezer korona értékű hadikötvényből állott. Az értékpapirokat megis találták szét dobálva a sárban, a pénz azonban hiányzott.

A tettesek üldözése eredménnyel járt. A cigányokat Lezsényák község határában utólérték a csendőrök. Természetesen tagadtak, de a körjegyző által a község háza körül talált kocsinyom méretei, a kerék távolság, a keréksín szélessége pontosan egyeztek a cigányok kocsijának méreteivel. Mikor látták, hogy hiába tagadnak, előadták az ellopott negyvenötezer korona pénzt és bevallották, hogy egy bácsi ember hívta fel a figyelmüket a község házában elhelyezett sok pénzre. A pénzt nem tudták megmondani a felbujtónak. A rablóbandának hét tagja volt, de állítólag három tagjának sikerült megszöknie.

— Október 6. Arad város polgársága vasárnap délelőtt minden külső fény nélkül soha el nem muló hála és kegyelet érzetével adózott a tizenhárom vértanuk szent emlékének. A Szabadságtér már a kora délelőtti órákban benépesedett. — A tanuló ifjúság tanáraik vezetésével állottak körül a vértanuk szobrát. A kegyeletes limnepélyt a polgári iskolák énekkara nyitotta meg Szántó Péter tanár vezetésével. A magyar Hymnuszt énekeltek. Barics Gyula, az aradi Nemzeti Színház tagja Ábrányi Emil gyönyörű alkalmi költeményét szavalta el. Ezután Lócs Rezső helyettes polgármester lelkesítő szavak kíséretében Arad város koszoruját helyezte a vértanuk szobrára. Az országos függetlenségi és 48-as párt, valamint az aradi kereskedelmi akadémia ifjúsága helyezett koszorút a szoborra. — Ma délelőtt 10 órakor a minoriták templomában gyászmise volt, melyet dr. Monay Ferenc rendfőnök celebrált fényes papi segédlettel. A templom hajója szorongásig megtelt előkelő közönséggel.

— A cseh-szlávok rémtettei. Bécsből jelentik: A katolikus iskolaegyesület gyűléséről a Neues Wiener Tagblatt jelenti, hogy az egyesület alelnökét, Schwarcz Frigyes dr.-t, aki mint hadifogoly Szibériában volt, továbbá 15 hadifogoly osztrák orvost és körülbelül 500 hadifogoly német tisztet a cseh-szlávok legyilkolták. Csak egyetlen bécsi orvosnak sikerült megmenekülni és ez a megmenekült orvos szöveg a rémhírt.

— Boroevics fia eltűnt. Bécsből jelentik: Boroevics tábornagy fia a marburgi katonai akadémiából nyomtalanul eltűnt.

— Elmaradt a cseh nemzetgyűlés. Prágából táviratozzák: A cseh nemzeti gyűlése, melyen hír szerint a cseh köztársaságot már kikiáltják, holnapra volt összehívva. A csehek azonban a gyűlést elhalasztották arra az időre, amikor Wilsonnak a legutóbbi közös jegyzékünkre adandó válasza megérkezik.

— Az ázsiai német csapatok vezére — háza jön. Bécsből jelentik: Hágai távirat szerint a Daily Express hírt ad arról, hogy Liman Sanders pasa német tábornok a palesztinai hadsereg parancsnoka, törzskarával Konstantinápolyba érkezett, ahonnan tovább utazik Berlinbe.

(Béke — pártpolitika.)

Nevetni kell az ántánt esatlósainak komikus erőlködésén. A háború folyamán egyebet se tettek ezek a vészpróféták, csak lelket öntöttek ellenségeinkbe s most, hogy átrepült a nemzetek felett a béke fehér galambja és rövidesen elérkezik minden földi ember szíve vágya, az új világmegváltás: most ők megpróbálják az általános örömet leszűretelni maguknak pártpolitikai célokra. Aki Magyarországon nem az ántánt igazságot hirdette, hanem a magyar nemzetét; aki teljesítette a frontmögöttiek legnagyobb feladatát és hitet, bizalmat öntött a fronton levő hősök lelkébe; akinek szemében nem volt kétséges Erdély hova tartozandósága, mint Goldisban: az most tűnjön el a föld színéről, mert így kívánja ezt néhány tehetetlen étvágyu stréber érdeke. Ezekre és az ántánt szemével fűtött ujságjaikra mondta tegnapelőtt a magyar miniszterelnök:

— Kifelé az a célunk és célja minden magyar embernek, hogy a lehető legnagyobb erővel lépünk fel a békealkudozásoknál. Ezzel szemben egyes lapok olyan híreket lanszíroznak, amelyekben az ellenség a magunk törekvéseinek támogatásait látja. Ha olyan magatartást tanusítunk, hogy az ellenség ebből belső dissolutióra következtet, akkor magunk alatt vágjuk a fát.

A bölcsesség, a helyzet parancsolta legcsekélyebb okosság is kiveszett ezekből az urakból annyira elvakította őket a maguk féktelen ambíciója és ami ezt tüzel: az ántánt sikere. Pedig talán még nem tartunk ott Magyarországon, hogy mohó falni vágyással félre lökjenek az utból mindenkit, a ki nem tartott cimboraságot az ellenséggel, hanem a háború után is magyar akar maradni! Még ne rendezzenek Szent-Bertalan éjszakát a vészpróféták! Még nem ut az ántánt Magyarországon!

— Doktorrá avatás. Véber Árpád rendőrfogalmazót a kolozsvári tudományos egyetemen kitünően sikerült szigorlatok után, doktorrá avatták.

— Üdvözet a Piave mellől. Tisztelt szerkesztőség! Mi alulírott 305—3. ujjéppuskások azzal a kéressel fordulunk a Piave-partjáról a t. szerkesztőséghez, hogy lapjokban szíveskedjenek közölni az aradiakkal, hogy még ez ideig nagyon jól érezzük megunkat és a legnagyobb vihar közepette is halálig kitartunk a „kedves békéig”. Tisztelettel maradunk mindannyia: Pintér Gábor János, Jaucskár Béla, Szentey József, Szvoren György őrzető, Nyári Péter őrv., Vám György, Sváger Henrik, Harsányi János, Kovács András, Somogyi József, Szupperits Ede, Tóth István, Kalinovic János, Floriász Ferenc, Barabás József.

— Liebknecht kegyelmet kap. Berlinből jelentik: Az új kormány a legközelebbi napokban kegyelmi rendeletet fog kibocsátani. Liebknecht és vele más politikai elítéltek is visszanyerik szabadságukat.

— Steigerwald Alajos királyi tanácsos. Szerényi József báró kereskedelmi miniszter ma arról értesítette a kereskedelmi és iparkamarát, hogy a király Steigerwald Alajosnak a közügyek terén és a háborúban teljesített kiváló közgazdasági tevékenységéért a királyi tanácsosi címet adományozta. A legfelsőbb helyről jött kitüntetés Arad egyik legtiszteltebb és legérdemesebb polgárát érte, akinek zajtalan és önzetlen munkásságát itthon már évtizedek óta nagyra becsülik polgártársai és akinek érdemeit most a legilletékesebb helyen a kereskedelmi miniszteriumban is méltánylandónak találták. Steigerwald Alajos a nagy iparos típusa, aki a maga mesterségének becsülést és elismerést tudott szerezni. Évtizedek óta vezetője és irányítója Arad iparos társadalmának és szívvel-lélekkel, a maga érdekeinek sokszor mellőzésével, csak a köznek szentelt tudását, tapasztalatát és őt vezető szerepre predestináló talentumát. Hármenc esztendeje, hogy az aradi Ipartestület kebelében az iparosság érdekeiért, helyzetének megjavításáért dolgozik, előbb mint annak pénztárosa, majd alelnöke és 15 év óta mint elnöke. Aki tudja, hogy a sokszor széthúzó és politikailag és divergáló iparosság egyhangul emelte maga fölé és veszi körül folyton öregbedő tisztelettel, az méltányolni tudja azokat a tulajdonságokat, amelyek Steigerwald felé terelték Szerényi báró figyelmét is. A kamarába már 20 év óta ő reprezentálja az aradi iparos osztályt és körülbelül nyolc esztendő óta mint az intézmény alelnöke egy nagy országos ipari és kereskedelmi életét is befolyásolja. Mióta a kamara elnöki állás Ottenberg Tivadar halálával megüresedett, az elnöki teendőket is ő látja el nagy tapintattal és körültekintéssel. A város törvényhatóságának is munkás, szorgalmas tagja, akinek szava sullyal bír. Kitüntetése mindenütt meglepetést és örömet keltett és igen sokan keresték fel a város legelőkelőbb köreiből is gratulációikkal.

— Meghalt a király lakája. Bécsből jelentik: E hónap 3-án meghalt Schweiger József, a király személyes szolgálatára beosztott főlakáj. Tegnap temették el. A király a temetésen Lobkovitz herceggel képviseltette magát.

— A város posztója. A város annak idején nagyobb mennyiségű posztót vásárolt a rendőrség és tűzoltósági egyenruhák készítésére. A miniszterium azonban leiratban értesítette a polgármesteri hivatalt, hogy november 1-től kötelezővé teszi a ruha, posztó, szövet stb. bejelentését és elrendeli annak zár alá vételét. A városi tanács elhatározta, hogy a posztó készletét ne keljen bejelenteni, ruhákat csinaltat belőle és szétosztja a rendőrség, illetőleg a tűzoltóság között a ruha elkészítésére. Erre vonatkozólag holnap pályázatot hirdet.

— Hetvenöt mágnás és millionos adománya — kétszáz korona. Egyik kolozsvári lap írja: A nyugaterdélyi Hadigondozó Hivatal körülbelül egy hónappal ezelőtt, a kormánybiztosság alá tartozó hét vármegye területén egy gyorssegélyalap javára gyűjtést indított. Gyűjtést indított abban a reményben, hogy a kiválasztottak a dominiumokkal rendelkező arisztokraták és a konjunkturát kihasználó hadimilliomosok megértsek a kérés szót s a célt tekintve kötelezik magukat arra, hogy évente bizonyos összeggel járulnak hozzá a gyorssegély-alaphoz, amelynek az a rendeltetése, hogy a legnagyobb nyomorban sanyalódó hadiárvaikon és hadbavonultak családjaian pillanatnyilag segítsenek. A kolozsvári Hadigondozó Hivatal 75 erdélyi mágnásnak, földbirtkosnak és hadimilliomosnak küldött ki felhívást és erre a 75 fellávrásra mindössze kétszáz korona adomány folyt be. A Melissa cukorgyár évi 100, Gotfried Adolf és Szakács Kálmán évi 50—50 koronát ajánlott fel, eltekintve a kolozsvári pénzintézetektől, akik hosszabb kapacitálás után, aránytalanul csekély adományokkal járultak hozzá a hadigondozó gyorssegély-alapjához. Szívesen írjuk meg, hogy az eddigi adakozók között Grosz Frigyes bányatulajdonos volt a legavallérbab, aki egy maga évi 2000 koronát ajánlott fel.

Rita Sachetto egyetlen táncestélye csütörtökön lesz a kulturpalotában. Jegyek korlátolt számban még kaphatók a Scherhag-cégnél.

Járványok a vármegye területén. Arad vármegye ma Schül József alispán elnöklésével tartott közigazgatási bizottsági ülésén dr. Borsos Béla főorvos bejelentette, hogy a spanyol betegség a vármegye területén is nagyon elterjedt. Kevés község van, ahol a ragályos kor fel nem ütötte volna fejét. Az iskolák bezárására ennek ellenére eddig nem tettek intézkedést. Közölte a főorvos azt is, hogy a spanyol lázon kívül a megye több helyén vörheny járvány is fellépett és a járvány ezekben a községekben rohamosan terjed. A főorvos mindkét ragály terjedésének megállítására érdekében megfogta a szükséges intézkedéseket.

— **Házasság.** Braun Bertalan nagyváradi kereskedő és Iritz Sándorné f. hó 6-án Aradon házasságot kötöttek.

* **Hangverseny Kisjenőn a 33-asok javára.** Október hó 10-én, csütörtökön fényesnek ígérkező hangverseny lesz a kisjenői kaszinó helyiségében a 33. gy. e. Hadialbum akciója javára. A koncerten részt vesznek az aradi Nemzeti Színház elsőrendű tagjai közül Kieffer Lujza, Földes Mihály és Kertész Dezső. Fellép ezenkívül Knoblauch Virgil t. hadnagy s a kisjenői urai társaság két műkedvelő tagja. Az estély fél 9 órakor kezdődik a következő műsossal: 1. Konföderáció: Kertész Dezső. 2. Dalok: Knoblauch Virgil. 3. Versek: Földes Mihály. 4. Kuplák: Kieffer Lujza. 5. Dialog: Kieffer Lujza és Kertész Dezső. 6. Kertész Dezső magánszáma. 7. Szonok: Kieffer Lujza. 8. Gyóni versek: Knoblauch Virgil. 9. Duett: Kieffer és Knoblauch. 10. Gábor Andor és Molnár Ferenc tréfái. Előadják: Kieffer, Kertész és Földes. Lesz ezenkívül még egy műsoron kívüli szám.

— **Ötven fillér a burgonya.** Ma érkezett meg a közlekedési vállalat részére kiutalt burgonyából 5 vagon, amit a kereskedők között még az állomáson osztanak szét. A helyettes polgármesternek az a terve, hogy lehetőleg egyes kereskedőket teljesen kielégít, mivel most már rövid időn belül a többi mennyiség is megjön. A burgonya árát nagykereskedőknek 42 és a közönség részére pedig 50 fillérben állapította meg. Ugyancsak ma érkezett a város részére 5 vagon korpa is, amelynek a kiosztását is megkezdik holnap. Természetesen utalvány rendszer alapján.

— **Az utcaseprők bérjavítása.** A városi utcaseprők és napszámosok beadványban kérik a városi tanácsot, hogy tekintettel a nagy drágaságra, emelje föl a fizetésüket. Az utcaseprők 5.30 koronáról 7 koronára és a napszámosok pedig 4 koronáról 6 koronára kérik a munkadíjuk felemelését. A tanács kérésüket teljesíteni fogja.

— **Tudatom a n. é. közönséggel,** hogy Czipóth József szállodai igazgatómat, volt képviselőházi vendéglőst, kiváló szakembert megbízom Központi szállodám éttermének és kávéházának teljes hatalmu vezetésével. A n. é. közönség szíves pártfogását továbbra is kérem. *Csermák Ágoston.*

— **Zongorán lejátszható minden hangjegy** megvétel előtt díjmentesen Oláh Sándor és Tsa zeneműkereskedésében.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	—	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	—	151
Kiadóhivatali és hirdetés osztály	—	151
Nyomda	—	151

LEGUJABB.

Az angol belügyminiszter nem akar még tárgyalni. — Nincs ok optimizmusra.

Bécs. A külügyminiszteriumban *örvénnyel* a túlságos optimizmustól. Bizonyosra veszik, hogy Wilson válasza meg lesz terhelve egész sereg előfeltétellel.

Bern. Az amerikai követséghez közel álló helyről közlik, hogy békejavaslatunknak különösen ügyes ötlete az volt, hogy Wilsonnak címeztük és őt kértük meg arra, hogy szövetségeseivel egyöntetűen járjon el. Ez annál is inkább helyes volt, mert Wilson rég óta azon igyekezett, hogy az entente diplomáciája egységes legyen és ebben a tekintetben különösen Franciaország részéről merültek fel akadályok Amerika nem helyeselheti Franciaországnak tulhajtott követelményeit. Clemenceau ismeretes Havas jelentésével be akarta mutatni Franciaország felfogását és ezzel védeni akarja magát előre egy esetleges angol-amerikai beavatkozás ellen. Wilson azonban el van határozva arra, hogy Franciaországgal szemben csak azokra az engedményekre hajlandó, amelyek a melyeket ő jogosnak tart.

London. A Reuter-ügynökség jelent: Brace belügyi államtitkár tegnap délután Londonban beszédet tartott, amelyben többek között ezeket mondotta: Németország békéről beszél. Nem beszél azonban olyan békéről, amely mint a jelen órákban várhatnánk. Amit Németország tett, azt nem lehet elfelejteni. Mielőtt a szövetségesek Németországgal szemben nemes szívűek lehetnének, előbb saját magukkal és saját népükkel szemben kell igazságosnak lenniük. Mivel érte el Németország a rekordot? Hogyan harcolt még az utolsó napokban is. Az országot, amelyből kivertük, az utolsó kövéig elpusztított. Ez nem úgy fest, mintha Németország bünbánatot érezne. Igazságos volna az, hogy Németország a maga tengeralattjáróival és aknáival védtelen hajóinkat elpusztította, a háboru befejezésével a legnagyobb kereskedelmi hatalom lenne? Igazságos volna az, ha ipara érintetlenül maradna, miután Franciaország és Belgium ipari életét megsemmisítette? Nem! Az angoloknak az ártatlan népekkel szemben, amelyek Németország magatartása folytán szenvedtek, igazságosnak kell lenni. Igazságos volna, ha Németország mezőgazdasága érintetlen maradna, miután a francia és belga mezőgazdaságot megsemmisítette.

— Németországnak ki kell jelenteni, hogy a háboru nemcsak hogy pokoli munka, hanem hogy nem is fizetődik ki. Németország békejavaslatát által nem szabad magunkat megtevesztetni. Németország a szövetségesek között meghasonlít akar szítani. Előbb valóban meg kell bántani tetteit, mielőtt értekezletre ülne le vele. A szövetségesek a háboru megnyerésénél tartanak. És ha most kiharannak, a háboru az utolsó lesz.

Bécs. Mint mértékadó helyről közlik, az entente részéről még nem történét irányadó megnyilatkozás, amelyből békelépésünk eredményére következtetést lehetne levonni. Tudósítás érkezett ugyan a Havas-íróda egy kommunikációjáról, amelynek pontos szövege még nem ismeretes. Miután azonban ez a kommuniké maga sem mondja magát félhivatalosnak, sőt kijelenti, hogy a kormány a békejegyekkel még nem foglalkozott, erre a nyilvánlatokra nem volna nagy súly helyezendő.

Érdekes, hogy a Havas íróda milyen gyorsan tette közzé írását. Ugy látszik, hogy Washington számára akarta az utat megszabni. A Journal de Geneve és több francia svájci lap kifejti, hogy mielőtt az entente tárgyalásokba bocsájtkoznék, egész sor követelést, többek között a megszállott területek, továbbá Földes-Lotharingia és az olasz területek kiürítését a központi hatalmaknak teljesíteni kellene. Általában egyelőre azt az impressziót lehet nyerni, hogy a válasz nem áll majd egyszerűen igen mondasból. Ugy látszik, hogy a válasz tele lesz feltételekkel, ahogy a követelések egész sorát állítják fel, hogy ilyen módon megkíséreljék a visszautasítás ódiáját a másik félre háritani. A válasz semmi esetre sem várható néhány nap letelte előtt, mert a szövetségesek részletesen fognak tanácskozni róla.

Genf. A Temps és más kormánylapok a háboru folytatását elkerülhetetlennek mondják, mert a központi hatalmak nem tettek oly intézkedést, amely diplomáciai lépésüknek nyomatékot adott volna.

Allamférfiak a békéről.

(„Hazánk integritása mindenek felett“.)

A magyar politikai élet több kiválósága nyilatkozott ma a békéről és az ezzel kapcsolatos aktuális kérdésekről. Az érdekes nyilatkozatokat itt adjuk:

Andrássy Gyula gróf: Minden cselekedetemnek csak egy célja van, hogy elősegítsem a tisztességes béke létrejöttét. Minden más kérdés fontosságban alárendelt e mellett. Más célokért ezt a célt a legtávolabbról sem szabad veszélyeztetni. Egyénileg e szent célt úgy vélem legjobban szolgálni a mai ártatlan helyzetben, hogy egész erőmet arra fordítom, hogy a megoldandó kérdésekben tisztán lássak, tanácsokkal segítsék azoknak, akiknek kötelessége cselekedni, félretelve irántuk érzett bizonytalanságomat, mindaddig persze, míg a mai perceknek megfelelő politikát követnek. És azon vagyok, hogy a pártellenitéket, a gyűlöletet, a nézeteltéréseket úgy törekedjünk megváltoztatni, hogy ne veszélyeztessék a nemzet akcióképességét, presztízsét, amelynek megmentésétől függ létünk.

— A fejlődés útja adva van. A demokratikus független államiség felé vezet. A világtörténelmi események döntöttek ebben. Más fejlődés nem képzelhető. Ez az egyetlen helyes út. Semminek sem szabad történni, ami a fejlődés útjában akadályt látszik emelni. E fejlődés sine qua nonja azonban a mai nap komoly veszélyeinek leküzdése. Vigyázni kell területünkre, integritásunkat meg kell őrizni, becsületünket meg kell védeni, enélkül nincs demokratikus és nemzeti fejlődés. Fanatikus álszenteskedésekkel, senkivel és semmi másal nem törődöm; egész erőmet a ma megoldandó feladatoknak szentelem.

Tisza István gróf: Teljesen egyetérték Andrássy Gyulával. Elolvastam és mindenben aláírom nyilatkozatát. A mai helyzetben egyéb kijelentéseket nem tehetek.

Berzeviczy Albert: A mai helyzetben legfőbb érdekünk és elsőrendű kötelességünk összetartani és egyetértetni abban, amiben lehetetlen, hogy

magyar emberek egyet ne értsenek, hogy tudni-
lik hazánk integritását és egységét sem a béke-
nek, sem Ausztriához való visszatérési követel-
ményeinek feloldására hajlandó nem ragadni.
Ebben való egyetértésünknek és erre való el-
szántságunknak a parlamentben is mielőbb kife-
jezésre kell jutnia. Az osztrák bomlásal így egy-
szilárd jegecesedési pontot állítunk szembe, és
nyilván valóvá tesszük, hogy a dinasztia érdeke
még sohasem volt annyira azonos nemzetünk és
hazánk létérével, mint e pillanatban.

Hantos Elemér: A belpolitikában egyetlen
teendő van: koncentráció azoknak az erőknek,
amelyek eddig a parlamentben képviselve nem
voltak. Érttem ezek alatt a nemzetiségeket és a
szociálistákat. Ezeket be kell vonni, helyet és be-
folyást kell nekik biztosítani. Ez a legelső fe-
adat.

Balogh Jenő: A munkapárt kétszázhusz tagja
fölkéletesen egységben és teljesen azonos felfogá-
sal fogadja és nézi az eseményeket.

LEGÚJABB HÍREK.

— Királyi szózat a délszlávok autonomiá-
járól. Berlintől jelentik: Sarkotits vezérezre-
des tegnap kihallgatáson volt a királynál és
ennek eredménye az, hogy néhány nap múlva,
talán még Wilson válasza előtt megjelenik
egy proklamáció, amely a legfelsőbb helyről
el fogja ismerni a délszláv országok jogát sa-
jút nemzeti fejlődésükre.

— Tömeges háborus kitüntetések. Buda-
pestről jelentik: A hivatalos lap legközelebbi
száma szokatlanul nagy számu kitüntetések-
ről fog hírt adni, amelyeket a király a hadi-
ipar terén a hadsereg körül szerzett érdemek
elismeréséül adott. Összesen 1224 kitüntetés
jutott gyárosoknak, gyárigazgatóknak, tiszt-
viselőknak, művezetőknek és munkásoknak.
A kitüntetettek között vannak Weisz Manfréd
és Wolfner Tivadar, akiket a király bárói rang-
ra emelet. Láng Gusztáv nemességet, From-
mer fegyvergyári igazgató udvari tanácsossá-
got, Kornield Móric báró a Ferenc József-
rend középkeresztjét kapott. A Weitzer-féle
aradi gépgyár vezetősége és tisztviselői kara
a polgári hadi érdemkereszt adományozása
által részesültek a legfelsőbb kitüntetésben.

TANÜGY.

(—) A szapáriligeti tanító fegyelmi ügye.
Kehrer Károly királyi tanfelügyelő közölte ma
a közigazgatási bizottsággal, hogy a Filberger
Árpád szapáriligeti tanító ellen különféle sza-
bálytalanságok miatt elrendelt fegyelmiről
szóló jegyzőkönyvek most érkeztek be a kis-
jenői főszolgabírótól, aki a vizsgálat vezetésé-
vel volt megbízva. Ezekből az iratokból meg-
állapítható, hogy a kisjenői főbíró a fegyelmi
szabályzatokkal ellentétben álló módon foly-
tatta le az eljárást. A közigazgatási bizottság
ezért kérdőre vonta a főszolgabíró, aki azt
felelte, hogy hivatalánál nincs meg a fegyelmi
szabályzat és ezért, de meg azért is, mert a
közigazgatási bizottság leirata nem sorolta fel
azokat a szabályokat, amelyek szerint neki
kellett volna eljárni, ő a saját belátása szerint
intézte az ügyet. A bizottság erre ma kimon-
dotta, hogy a védekezést nem fogadja el, mert
a törvény nem tudás még a laikus ember
sem lehet mentés.

KÖZGAZDASÁG.

— Budapesti társaság. Budapesti jelentik:
A békeajánlat sorsának bizonytalansága az
értéktöbblet válságos frányzatában jutott ki-
fejezésre. Szombaton a magánforgalom erő-
sen bizakodó hangulata valamennyi érték ár-
nak emelkedéséhez vezetett, ma pedig a kulis-
ban erősen csökkenő árak között indult meg
az üzlet. Ellenőrizhetetlen hírek hól megszi-
lárdították, hól pedig a lanyhaság terére terel-
ték az üzleti forgalmat. A kulisban mindvégig
lanyhaság uralkodott. Korlátértékekben pedig
óriási forgalom mellett ugrásszerűen emelked-
tek az árak. Az iparértékek piacán különösen
a malom, papír iránt volt nagy érdeklődés. —
Mindjárt az üzlet megnyitásakor 100—150 ko-
ronával emelkedtek az értékek és amíg a
forgalom terjedt, mindig drágább áron keres-
ték, úgy hogy egyes malomértékek 200—200
koronával javultak meg. Később már realizá-
ciók is történtek. A mai árváltozások a kö-
vetkezők: Magyar hitel 1200—1176, Osztrák
hitel 782—799, Fabank 785—750, Agrár bank
930—894, Hazai bank 546—573, Magyar bank
865—882, Kreskedelmi bank 5700, Konkordia
780—735, Viktoria 1620—1600, Salgótarjáni
1140—1100, Ganz-Danubius 4210—4150, Ri-
mamurányi 1015—1050, Adria 1630—1525, At-
lantika 1200—1245, Államvasut 980—955, Klo-
tild 540—500, Nasici 2800—730.

— Magas földbérék. Ma délelőtt tartott
ülést a gazdasági szék Vannay Gyula gazda-
sági tanácsnok elnöklésével. A gazdasági ta-
nácsnok bejelentette az értekezletnek, hogy a
bérföldek elárverezése megtörtént, még pedig
horribilis áron sikerült bérbeadni azokat. —
Hogy milyen magasra emelkedett a földek ér-
téke, mi sem bizonyítja jobban, minthogy a
városnak Zsigmondházaán lévő 4 hold földjét
a kitűzött árverésen holdanként 350 koronáért
vett bérbe Bojtor János ottani paraszt gazda.
A föld holdanként a városnak 50 koronájába
van.

— Az aradi göztéglagyár részvénytársaság
részvényesei ma délelőtt értekezletet tar-
tottak, amelyen a jövő hónapban megtartandó
közgyűlést készítették elő. Ugy határoztak,
hogy a társaság tulajdonát alkotó ingatlanok
és ingóságok értékesítésére kísérletet tes-
zenek.

— Az Aradi vendéglősök és kávéosok ipar-
társulata közgyűlést hirdet e hó 15-ére, kedd
délután 3 órára az aradi vendéglősök szikviz-
gyárának iroda helyiségébe (Batthyány-u. 22)
E rendkívüli közgyűlésre nemcsak az ipartár-
sulat tagjait, hanem mindazokat a szaktársá-
kat hívjuk meg, akik érzik a tömörülés idő-
szerűségét és szükségességét. Tárnyak: 1. Új
tagok felvétele. 2. Elnök választás. 3. Beszer-
zési csoport alakítása. 4. A tagsági díjak rend-
szeres beszedése. 5. Indítványok. — Az el-
nökség.

— Rokkantak ajánlkozása. Az Országos
Hadigondozó Hivatal aradi hadirokkant mun-
kaközvetítőjénél a következő munkakalkakra
ajánlkoznak rokkantak: gazdatiszti, erdő-
szli, ispáni, béresgazda, gazd. felügyelői, me-
zőéri, erdőéri, majorosi, vadóri, urasági inasi,
gépész, postaszolgai, kapusi, munkavezetői,
kertészi, raktárnoki, hivatalnoki, kulcsári, mag-
tárosi, szijgyártói, géplakatosi, gátóri, utmes-
teri, éjjeli őri állásra. A munkaadók figyelmét
azzal a megjegyzéssel hívjuk fel a munkaköz-
vetítő hivatal működésére, hogy hazafini kö-
telesség a háboruban rokkanttá vált hőseink
alkalmazása. A hivatal helyisége Aradon fa-
és fémipari iskolában van, (telefon 652.) ahol
az érdeklődők közelebbi felvilágosítást nyer-
hetnek.

A MOZI.

* Lisa Weise-vigjáték az Apollóban. (A
képzelt beteg.) A szívből jövő kacagástól volt
hangos ma az Apolló nézőtere, amelyet a szó-
rakozni vágyó közönség szüntig megtöltött.
A képzelt beteg című négyfelvonásos vigjáték
rendkívül szellemes ötletei és pompás helyzet-
komikuma mulattatta a publikumot, amely
nem fogyott ki a nevetésből. A főszerepben
Weise Lisa, ez a bájos és közvetlen mozar-
brillirozott. Ennivalóan kedves és elragadó
volt. A bemutatott vigjáték a legsikerültebb
filmek közé tartozik, amelyet mindenkinek
meg kell nézni, aki egy-egy órára feledni
akarja a háborus élet lépten-nyomon kísé-
nyomorúságát. A szellemes bohózat még csak
kedden van műsoron az Apollóban.

* Játsszanak az aradi mozik. A fővárosban
a nagy mérvben elterjedt spanyolbetegség
miatt, egy héttig nem játszanak a mozisinhá-
zak. Ez az intézkedés az aradi mozikra nem
vonatkozik, amelyek zavartalanul tartják meg
továbbra is előadásait a megszokott időben.

* „A negyvenéves férfi — Susan Gran-
dais-val a főszerepben. Az Uránia-színház
hétfői premierje megérdemelné, ha elegendő
hely állna rendelkezésünkre, hogy kellően
méltassuk, mert annyi szépséget és művészi
értéket hozott elénk, mint kevés más film. —
Suzy princess regénye perog le előttünk. Ha-
lálisan szerelmes Róbert festőbe, aki viszont
szereti őt, de nem lehetnek egymásé, mert a
princess szülei anyagi zavarokkal küzdenek,
amelyeknek csak az vetne véget, ha Suzy fe-
leségül menne a már előrehaladott koru bá-
nyatulajdonoshoz. A kényszerhelyzet hatása
alatt a házasság meg is történik. Később talál-
kozik a festővel s ez a találkozás még jobban
érezte vele házasságának szerencsétlenség-
ét. A férj észreveszi, hogy felesége, akit
imád, mást szeret s hogy kitérjen utjából, fő-
be akarja lönni magát. Suzy még idejekorán
észreveszi s megakadályozza férje erőszakos
halálát s amikor meggyőződik arról, hogy
férje életét akarta eldobni az ő boldogságáért,
megváltoznak az érzések a szívében s most
már házasságában találja meg az elveszettnek
hitt boldogságot. Suzy szerepében Susanne
Grandais nyújtott fenséges alakítást. A gyö-
nyörű filmet még kedden és szerdán vetít az
Uránia.

Aradi Nemzeti Színház.

1918. okt. 8-án:

Arva László király.

Dráma.

Apolló-színház.

1918. okt. 8-án:

A képzelt beteg.

Vidám történet 4 felv.

Uránia-színház.

1918. okt. 8-án:

Al-doktor-kisasszony.

40 éves férfi.

A szerkesztésért felel
STAUBER JOZSEF.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen jó kis
ARANKANK

végültszességén megjelentek, koszorút és
virágot küldtek, külön a női felsőkere-
kedelmi iskola tanári karának és növen-
dékeinek ezuton mondunk köszönetet.

727

Reich Dávid és családja.

**Villamos
vasalók,
zseblámpa elemek
kaphatók 6661
Kalmárnál
Salacz-utca 2. szám.**

ARVERÉSI HIRDETMÉNY.

Közírré tesszük, hogy a kishalmágyi, hosszusori és szerbi v. urbéreszek tulajdonát képező 1400-2400 és illetőleg 500 holdnyi erdőterületen lévő jelen évi makkoltatási jog a kishalmágyi körjegyzői irodában 1. évi október hó 20-án d. e. 10 órakor a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés ellenében haszonbérbe fog adatni.

Kishalmágy, 1918. október hó 3.
7285 Urb. elnökségek.

Jogi alapiszámokra, szigorlatokra, Alkalmazásvitellani államvizsgára és Tanári pedagógiai vizsgára
felelőséggel el készítünk vizsátozókat is. Jegyzetkönyvadás. Szonitagh szeminárium, Budapest, V., Váci utca 61. 7180

20576-1918. kb. HIRDETMÉNY.

Az utóbbi időben a kutyamartások rendkívül sűrűn fordulnak elő, a mi annak tulajdonítható, hogy az ebtartó gazdák az ebtartásra vonatkozó szabályrendeletben előírt ebtartási szabályokat nem tartják be.

Miután az ebtartásra vonatkozó 15048-442-918. számú szabályrendelet szabályszerűen közzírré lett téve, ennél fogva ismételtel felhívom az ebtartó tulajdonosokat hogy a kutyáikat a szabályrendelet 24, 27 és 28 §-ai értelmében a házon kívül az utcára csak a marás lehetőségét kizáró szákoszárral és pórázzal ellátva vigyék magukkal. Vásárra, sétányokra, valamint társas kocsiakra, vendéglő, kávéház, cukrászda és egyéb nyilvános helyekre pedig kutyákat vinni tilos. E tilalom betartásáért nemcsak a kutya birtokosa, hanem az illető helyiség tulajdonosa, bérletje, illetve a társas kocsi alkalmazottai felelősek.

A szabályrendelet következményeinek betartását ellenőriztetni és a mulasztó tulajdonosokkal szemben szigorúan eljárni fogok.

A szabályellenesnek talált kutyák haláláig tartóan ki lesznek írtva.
Arad, 1918. évi szeptember hó 2.
Green, főkapitány.

Viszketegséget,
szőmört, mélt a legyorszában emulazszi a Dr. Fleisch-féle eredeti, törvényesen védett
„Skaboforn-Kenéc”
Nincsen szaga, nem piszkít. Mindegyik eredeti pecsétet Dr. Fleisch-féle kérjünk. Próbá tégey 8.- k. nagy tetey 5.- k. Csalsdi adae 12.- k. Kapható Aradon, Hajós Arpád gyógyszerárában, az drássy-tér 22. Vételre a „SKABO-FORN” védjegyre ügyeljünk 7151

3345-1918. ad. HIRDETMÉNY.

A 3310-1918 M. E. szám alatt közzírré tett rendelkezések kiegészítéséről a magyar kir. miniszteriumnak 3732-1918. szám alatt kelet rendelete alapján közzírré tesszük, hogy a 3310-1918. M. E. számú rendelet 1. §-ában foglaltaktól eltérőleg az eladó az áruakat postán vagy vasúti küldeményeként történő szállítása esetében a számlát vagy jegyzéket a kereskedelmi szokásnak megfelelő idő alatt, de legkésőbb az áru feladásának napjától számított 14 napon belül levélben köteles a vevő címére elküldeni. A vevő az ekként küldött árut a számla (jegyzék) kézhezvétele előtt átveheti ugyan, annak tovább elárusítását csupán a számla, vagy jegyzék beérkezése után kezdheti meg.

A számlajegyzék küldése nem kötelező oly utánvételi küldeményeknek, amelyek egynemű árut tartalmaznak.

Az iparos vagy kereskedő raktárában, illetőleg üzlethelyiségében egymás mellett elhelyezett azonos minőségű áru és csomagolási árukra nézve a 3310-1918. M. E. számú rendelet 2. §-ába előírt külön-külön, darabonként való árjelzésen is megjelölhetők.

A gyári vállalatok telepén nem a közvetlen fogyasztás, hanem tovább eladás céljára készletben lévő árukra nézve a 3310-1918. M. E. számú rendelet 2. §-ában előírt ármezjelölés egyáltalában nem kötelező.

A hirdetmény egy-egy példánya a lapoknak, egy példánya a kapitányi hivatanak, Lócs Rezső h. polgármesternek kiadatik.

Arad sz. kir. város Közélelmezési és Közellátási Hivatalától 1918. évi szeptember hó 14-én.

Lócs, h. polgármester.

8670-1918. pay. HIRDETMÉNY.

A Kereskedelemügyi m. Kir. miniszter ur 67366/4-1918. számú intézményével a telekkönyv szerint Nedelkő József tulajdonaként előjegyzett Arad, Csolán-utca 4/a. számú ingatlanának utcaszabályozás céljára való kisajátítására a jogot megadván, Arad sz. Kir. város közigazgatási bizottságának 613-1918. kib. sz. határozatával a kisajátítási terv megállapításának, valamint a négyoszögölenként felajánlott 5 koronás ár elfogadásának tárgyalására határidőül 1918. évi október 22-ének d. e. 10 órája, helyül pedig a városbáza I. emeletén levő tanácsterem tűzetett ki.

A kiküldött bizottság hatásköréhez tartozik határozni mindazon igények és észrevételek felett, melyeket a felek az 1851. évi 41. t. c. I. fejezetében foglaltak alapján netalán emelnek és a bizottság érdemileg határozó aktör is, ha az érdekeltek közül senkiesem jelenik meg.

Miről fennevezett érdekeltek gyűlése is azzal értesítettek, hogy a kisajátítási terv és észrevétel hivatalomban szeptember hó 19-ától számított 15 napig azaz október hó 5-ig közzétevére lesz kitéve és ezen idő alatt betekinthető és ellene az észrevételek a kitévő tárgyalás során megtehetőek.

Arad, 1918. szeptember hó 16.
Varjassy, polgármester.

Kifutó fiu
jól fizetéssel
felvétetik.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

Bécsi előkelő leánynovelő intézet
Karola v. Kástaly, Exzellenz Ihn v. Solwegen összeköttetésben egy Lyceummal, továbbképző tanfolyamok, nyelv-, zene-, ének-, bentlakó, félbentlakó és bejárók részére. Bőséges kitűnő ellátás. Jelentkezni naponta d. e. 11-1 óráig d. u. 3-5 óráig.
Wien, VII Langegasse 65. Tel interurb. 5299/B

HARISNYA KLINIKA Arad, Ferdinánd-u. 8. sz.
Rongyos harisnya nincs többé!
Rossz és levágtatlan fejű mástól pár női harisnyából készítettünk egy pár kifogástalan, jó harisnyát. Két pár rossz férfi harisnyából egy pár jó harisnyát. Vidéki megrendelések posta útján legpontosabban eszközöltetnek. Kérjék a címre ügyelni. 4971

Segédjegyző és írnok!

Képesített fiatal segédjegyzőt, aki román nyelvet szóban bírja, teljesen jártas, havi 300 korona fizetés, lakás, fűtés és világítás élvezetével, október 15-től ugy szeretnék alkalmazni. hogy a helyettesítés folytán ideiglenesen, előreláthatólag azonban végleg megüresedő segédjegyzői állásba megválasztható legyen.
Ugyanilyen egy teljesen jártas kisegítő munkaerő, ugyancsak fenti fizetéssel, huzamosabb időre felfogadtatnék.
Nagykovács (Temesmegye) 1918. évi október hó 1-én.
Grabler Árpád, körjegyző.

Dr. KAJDAGSY
gyógyít mindenféle bőrbajokat, idegbetegségeket, valamint női bajokat. Bevitások: „Erlích 606.” módosított legújabb szerzővel. — Vervizsgálóf Wassermann tanár módszerével. — Nőnek külön bejárat. — Levélbeli kérdésekre válaszol. Szakkerü ügyét mentőül bérmentve 2 kor. (bátyog is lehet) előzetes orvosi ellenőrzés. 181
BUDAPEST, VIII., József-körút 2/a. szám.

Magyar királyi állami ménesparancsnokság Mezőhegyesen
475. sgdt. ikt. szám.

Lóárverés a mezőhegyesi állami ménesben.

1918. évi október hó 26-án d. e. 9 óra 30 perczkor.
Eladásra kerül: a községi ménnek eladása alkalmával:

- 14 darab 3 éves herélt
- 2 " 1 " "
- 5 " anyakanca
- 1 " 1 éves kanca számár.

Az árverési feltételek a helyszínen fognak a közönségnek tudomására hozatni.

Az árverésre kerülő lovak csupán mezőgazdasággal foglalkozó egyéneknek adatnak el. kik ebbeli mivoltukat a vármegyei gazdasági egyesület által kiállított „Igazolvány” alapján a helyszínen igazolják.

A tenyésztésre eladott kancákat vevő tenyésztésre köteles használni, mire nézve a vételkor írásbeli kötelezöt kell aláírnia.

Mezőhegyes, 1918. október hó 4.
7231 Ménesparancsnokság.

Hamvas tiszta archórt csak
„Anny”
erémmele lehet elérni. Zsíros éjjeli, száraz nappali használatra. Egy tégey 4.—, 6.— és 8.— K.

Baremfi betegségek ellen
biztos hatása szer a
„Tikin”
Egy tégey ára 2.50 és 4.50 K.

Rüh és viszketegség ellen egyedül csak
Albin
fehér kenőcs használ. 2.—, 4.— és 7.— korona.

Lábizzadás ellen csak
Lábin
folyadék és hintőport használ. Ara 3.— és 5.— korona.

Fenti szerek egyedül kaphatók: 18
WAJDITS GYÖRGY
Jézus Szive gyógyszerárában Arad, József főherceg-ut 11. szám. Karolina utcai megállónál. — Közkerház, Otvenesi aradalom, M. Á. V és A. Cs. E. V., Kir. fogház stb. számlója.

Apró hirdetések.

Levelenés.

„UNALOM” (jeligére) Bél. Iróni magának, külföldi című „Barátság” jeligére kiadása. Arad. 7280

EGY NAGYON egyszerű írva helyszórakozásból levelezne egy tisztoságos fiatal emberrel. Levelét teljes címmel kérek „Főérők” jeligére a kiadóhivatalba. 7282

PIROS RÓZSA jeligére levél van, kérem átvenni. 7283

MELY DISZKRETT wicember volna tekintésként szépségese egy levelezésnek, az író a „Közélet” című egyetemes jeligére. Csakis teljes című levelekre válaszolok. 7282

Alkalmazást keres.

TOBB ÉVI gyakorlati bíró hadmentes kovács lehetne gazdaságba állást keres. Ugyanakkor egy hadmentes gruda, ki már több évig gazdaságban volt, állást keres, lehetőleg egy helyre. Fizetés megegyezés szerint. Cím a kiadóhivatalban. 7286

ZWEI DEUTSCHE Fräulein mit flotter Handschrift und Maschinschreiben, wünschen in ein Militärbureau unterzukommen. H. Rehnelt, Hindenburg-ut 7. 7275

JOBB MEGJELENÉSÜ leány nagyobb ruhához szobaleányok és egy kőzetlorn asszony szobaközelébe ajánlkozik. Cím a kiadóhivatalban. 7278

Alkalmazást nyer.

KÖNYVKERESKEDŐ segéd, lehet leány is, aki hirdetésadásban is járatos. vidéki nagy városban. elsőrendű üzletben, jó fizetéssel állást talál. Ajánlatok kéretnek igények megjelölésével a Központi Újság és Jegyirodába, Nagyvárad. 7274

IRODISTANÓ, ki a könyvelést, pénzügykezelést és gépirást vállalja, felvétetik az Apollo hirdetésben. 7282

LANITÁNÓF HERBEREK vidékre 2 nagyobb leányon mellet, ki a polgári iskola osztályát tanítaná. Teljes ellátás, fizetés megegyezés szerint. Cím a kiadóhivatalban. 7284

ROZSAI TERNÉSZKÖRÖK jótárs leány, ki a német nyelvet is bírja, lehetőleg azonnalra keresetül. Cím a kiadóhivatalban. 7273

NEMESZ KISSZONYI keresek 4 éves frigyasmal, magyarul beszélni elnyben részesül. Berger, Erzsébet-körút 2., I. em. 7272

INTELLIGENS német vagy magyar lénykezonyt keresek 3 és fél éves lénykezonyon mellet, két szobaleányok fogadására, csak gyermekszereplők juttathatók. Cím Felter Viktorné, Kurtya (Hrádó-Sztrény m.) 7289

SEBESLŐ SEGÉDNET felvesz a Délvidéki Villamosági Vállalat. Városmarty-utca 3. sz. 7281

BOYSZONYI asszonyt a házasszony mellet fogadnák, ki nem annyira fizetés, mint jó bánásmódot kíván, az újon Popovits Lászlónak Vésztő (Dél-kés m.) 7286

FÜSZERKÉSZKEDŐ SEGÉDNET, román nyelvtudással, keresek melletli helyre. Schönbrunn Albert, Kétegyháza. 7177

Vétel és eladás.

ELADÓ 1 fekete női szövetruha, 1 pár sárga leánycipő 32-es sz., 1 pár fekete női félcipő, 1 télikabát 10 éves leánykának, 1 vasúti, 1 zsirobódón, 1 szalvetaprés, 1 szobacosott. Thököly-tér 5a., földszint jobbra. 7296

SERLEGES KUT Bolgár krtészethez, cirokfejű, daráló, ekfejek gépszántához, községtűzfecskendő Kovács Soma és Társánál, Arad. 7294

3000 DARAB 6 sukos szállókaró, erős tölgyfa, eladó. Puraly János, Zimánd-utca. Ugyanott 100 darab kőmester sőtörök eladó. 7271

ÚJ BUTORÜZLETT Arad, Deák Ferenc-utca 49a. mindennemű butor kapható jutányos áron. Különösen ajánl egy nagy ebédőt, szőnyeget, egy férfi szoba garnitúrát és egy soberit. Wiegandé cég. 6078

EGY 10 HP. traktor cséplőgéppel, egy tárcsás bocca és egy 9 HP. automobil eladó. Turay Béla, Kosvath-utca 49. sz. 7270

ELADÓ egy fekete félhosszú női télikabát végig váltalozva, 500 és egy alj barna angol kényesű 250 lörémaért. Cím a kiadóhivatalban. 7288

EGY NAGY VILÓ lakör, egy három ágú csiszolt nyelű lámpa, mellet ág, kőbűző, asztal, két kis asztal, két püskös szék, két egy ajtósz. szekrény, egy fehér garderozs szekrény, fali tükrök és egy könyvtároló eladó. Megtekinthető Városi Kávéház felett II em. Katonai laboratóriummal szemben. 6331

EGY KOMPLETT férfi szoba mahagoni, kárpátok, képek, vázak eladók. Megtekinthető Akác-utca 11. alatt. 6915

EGY masszív faragott ebédő butor eladó. Cím a kiadóhivatalban. 7153

ELEGANS masszív ebédő, valódi borszékkel eladó. Kossuth-utca 17. 7228

Ingtalan.

EGY 4 SZOBÁS modern uri magánház, azonnal elfoglalható lakással, eladó. Értekezhetni József főherceg-ut 1., vendéglő. 7298

ELADÓ FÖLD ÉS HÁZ 4 szobás lakással, melléképítményekkel, 10000 m. kerttel, 250 faj gyümölcsfával beültetve, vízvezeték berendezéssel Mikuláskán, a villamos mentén. Bővebb felvilágosítás Puzsár Sándorné vírágüzetében, Weitzer János-utca. 7184

KÉT UTCARA és egy térré néző két emeletes bérház eladó. Bővebbet Hátközi-utca 10. sz. kapu alatt jobbra. 7247

WEGSELENYI-UTCA 15. számú emeletes adómentes ház eladó. 7183

Előadás.

JÓ MAGAVISELETT középiskolai tanulmányok elvégzése vesz kényesű. Cím a kiadóhivatalban. 7280

Előadás.

TANÍTÓ elemi és középiskolai tanítói vagy magántanulók vezetését vállalja. Cím a kiadóhivatalban. 7193

ZENETANÁRNÓ hegedű- és zongorázást vállal. Cím a kiadóhivatalban. 7194

Közlöny.

RAKTAR, lakás, pincehelyiségek kiadók Eötvös-utca. Értekezni Radnai-ut 2. 7297

SZARAZ PINCET, vagy üres raktárt keresünk a városháza közelében. Ajánlatot a kiadóhivatalba kérünk. 7500

1076—1918. újszám.

ARVERÉSI HIRDETMÉNY.

A fenti újszám alatt felvett jegyzőkönyvben nyert megbízás alapján közhírré teszem, hogy Dreihünger Márton ujmiklakai lakos tulajdonát képező, a miklakai 1011. sz. tjkban, A. L. I. sor, 2800—662. hrsz. a felveit. Ujmiklakán, Fő-utca 37. számú ingatlan (birtokhelyiség, kocsimahelyiség, 2 lakás) 40.000 korona kiküldési áron, önkéntes árverés útján, hivatalos helyiségben (Salacz-utca 2. szám) 1918. évi október hó 16-án napján, délután 3 órakor, a legközelebbi rónék el fogom adni.

Bánatpénz a kiküldési ár 10 százaléka. Vevőknek részletes felvilágosítást írodni órában adok.

Arad, 1918. évi október hó 7-én.

Dr. Miklós Lajos,
kir. közjegyző.

7292

Alapítási tervezet és részvényaláírási felhívás.

A Kereskedelmi és Iparkamara területére kiterjedő hatáskörrel Arad székhellyel ÁTMENETGAZDASÁGI RÉSZVÉNY-TÁRSASÁGOT óhajtok létesíteni.

A részvénytársaság székhelye Arad lesz s 2.000.000 (kétfélmillió) korona részvénytőkével alapítottatik, mely 2000 (kétezer) darab 1000 (egyezer) korona névértékű részvény kibocsátása által fedeztetik.

Minden egyes részvény után 1000 korona névérték és 20 korona alapítási költség (bélyegilleték, részvényelőállítás költség stb.) fizetendő és pedig 320 korona részvényenkint a jegyzés alkalmával, a jegyzett részvénytőke hátraléka pedig a részvénytársaság megalakulása után az igazgatóság által közölt felhívás vételétől számított 8 napon belül. A további bevezetések elmulasztása a már teljesített fizetések elvesztését, illetőleg ezeknek a megalakítandó részvénytársaság tartalékalapja javára leendő felhasználását vonja maga után.

Az alapítók fentartják maguknak a jogot, hogy a részvénytársaság igazgatóságát — egyharmadrészben a mezőgazdasággal foglalkozó részvényesek köréből — az első három üzletév tartamára maguk kijelölhessék.

A részvénytársaságot érdeklő hirdetmények a hivatalos lapban, vagy pedig egy aradi napilapban tétetnek közzé.

Alulírott alapítók a fentiek értelmében 2000 db. részvényjegyzését ezennel aláírásra bocsátjuk.

Jegyzési határidő: 1918 október 10-ig. Jegyzés bármelyik aradi pénzügyintézetnél történhetik.

A részvények tulajdonsága esetén az alapítók fentartják maguknak a jogot, hogy az aláírók között a részvényeket felosszár. Arad, 1918 szeptember 25-én.

ADLER ANDOR
BAROSS LAJOS DR.
DEUTSCH KÁROLY
DEUTSCH ANDOR
FARAGÓ REZSŐ
FEJÉR GÁBOR
FODOR GYULA
GOLDSCHMIDT SÁNDOR
HARGITTAY BERTALAN
HEHS BÉLA

HEHS VILMOS
HEINRICH SÁNDOR
HOFFMANN ADOLF
JELLINEK JÓZSEF
KINTZIG JÁNOS
KENEDI ERVIN
KOROMZAY FRIGYES
MAIROVITZ ADOLF DR.
NEUMAN TESTVÉREK CÉG
RAICU SEBŐ

STEIGERWALD ALAJOS
SZATHMÁRY JÁNOS
TEXTILGYÁR
VARJASSY LAJOS DR.
VÁSÁRHELYI JÓZSI
WEISZ MÓR (Gyula)
WEISENBURGER NÁNDOR
ZÁDOR IMRE
ZERKOVITZ RUDOLF

8493